

„ADDIG IS MÍG NAGY LESZEK”

**helyi nevelési program
játékkal - mozgással**

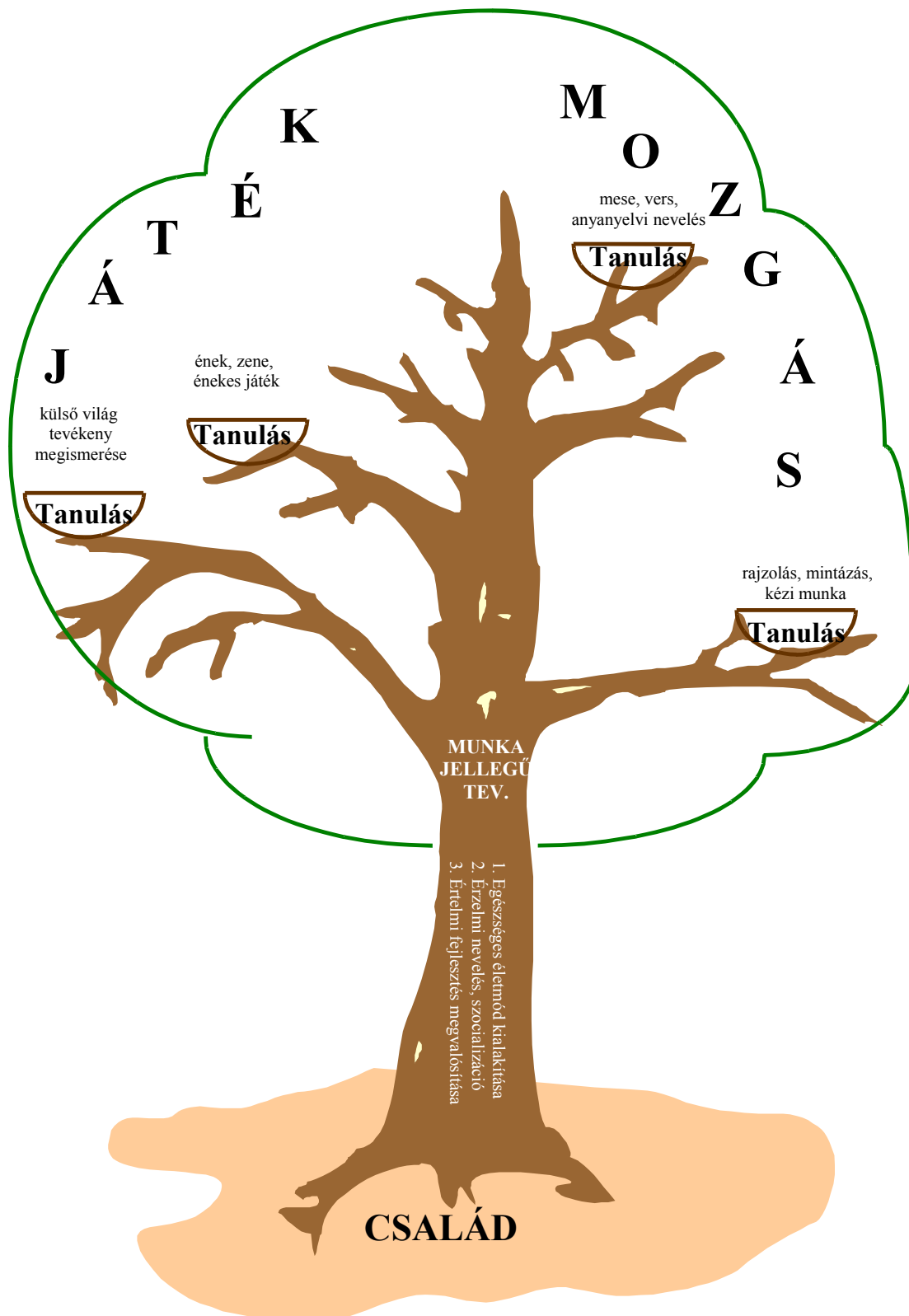
Szivárvány Óvoda

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés

1.	Helyzetelemzés.....	3
1.1.	Óvodánk bemutatása.....	3
1.2.	Humán erőforrásaink.....	4
1.3.	Óvodánk tárgyi feltételei.....	5
2.	Gyermekképünk.....	6
3.	Óvodaképünk.....	6
4.	Óvodánk értékrendje.....	6
4.1	Kiemelt értékeink.....	6
4.2.	Alapelveink.....	6
5.	Nevelésünk célja, Küldetésnyilatkozatunk.....	8
6.	Óvodai nevelésünk rendszerábrája.....	9
7.	Fő feladataink.....	10
7.1.	Az egészséges életmód alakítása.....	11
7.2.	Érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása	14
8.	Gyermeki tevékenységek	17
8.1.	A játék.....	17
8.1.1.	A szabad játék.....	20
8.1.2.	A kezdeményezett játék.....	20
8.2.	Munka jellegű tevékenységek.....	27
8.3.	Tanulás / Tap. és ism. szerzés játékos elemekkel.....	30
9.	Tevékenység formák.....	32
9.1.	Mozgás - Mozgáskotta.....	32
9.2.	A külső világ tevékeny megismerése.....	37
9.3.	Mese, vers, anyanyelvi nevelés.....	41
9.4.	Ének, zene, énekes játék.....	44
9.5.	Rajzolás, mintázás, kézimunka.....	48
10.	Addig is míg nagy leszek - Kedvenceink.....	51
11.	Tervezés.....	52
12.	Dokumentáció.....	53
13.	A nevelés időkeretei.....	53
13.1.	Napirend.....	54
13.2.	Hetirend.....	54
13.3.	Hagyományok, ünnepek.....	55
14.	Óvodánk kapcsolatrendszere.....	57
15.	Szolgáltatások.....	59
16.	Nem kötelező, önként vállalt feladatok.....	59

SZIVÁRVÁNY ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA

BEVEZETÉS

„Addig is míg nagy leszek” óvodai programunk sok éves óvodai gyakorlati munka eredményeként jött létre. A gyermek alapvető tevékenységeire, a játéokra és a mozgásra épül, e köré szervezi pedagógiai és pszichológiai feladatait.

Szellemisségét tekintve összhangban van az alapprogrammal, valamint a helyi sajátos körülményekhez igazítottan magában foglalja és megőrzi a magyar óvodapedagógia mindazon nevelési értékeit, amelyek gyakorlatunkban jól beváltak.

Programunkban a gyermeki tevékenység szabadsága nem csak alapelveként szolgál, hanem a sokoldalú fejlődés eszközrendszerét is kiszélesíti.

Fokozott gonddal kísérjük figyelemmel az egyes gyermek személyiség-fejlődését, így a nevelési programunk optimálisan illeszkedik az egyén fejlődési üteméhez. Hatékonyan alkalmazhatjuk mind a hátrányos, mind a tehetséges gyermekek nevelésében.

A programunk tiszteletben tartja az óvodapedagógus módszertani szabadságát, feltételezi magas szintű felkészültségét és megújulási törekvését.

Programunkat mindazoknak ajánljuk, akik az óvodai élet minden percét élvezni akarják, és általa segíteni a gyermeket abban, hogy boldog gyermekkorát megőrizve alkalmassá váljon az iskolai életre.

1. HELYZETELEMZÉS

1.1. Óvodánk bemutatása

Óvodánk Jász-Nagykun Szolnok Megye székhelyén, Szolnokon, egy különálló városrészben, a Széchenyi lakótelepen helyezkedik el, Szolnok Városi Óvodák tagóvodájaként.

Óvodánk 1979-ben, a Nemzetközi Gyermekévben épült.

A lakótelep építészeti szempontból sablonos, tíz és négyemeletes betonházak összessége, ahol kb. a város egynegyede él. A lakótelep ridegségét ellensúlyozza a gyermekek számára könnyen elérhető, szép természeti környezet (Zagyva folyó, rét, kiserdő).

Óvodánk hét csoportos, 167 gyermek befogadására alkalmas, amelyben heterogén, és homogén életkorú gyermekcsoportokkal biztosítjuk a szülők választási lehetőségét.

1. 2. Humán erőforrásaink

A nevelőmunkát az óvoda teljes nyitva tartása alatt óvodapedagógus látja el. Minden csoportunkban, heti váltásban két óvodapedagógus és egy dajka gondoskodik a gyermekek neveléséről.

Az óvodánkban dolgozó valamennyi felnőttel szemben elvárjuk, hogy barátságos, megengedő – mégis következetes, együtt érző, igényes legyen. Modellértékű magatartásunkkal segítjük a nyugodt légkör megteremtését.

Óvodapedagógus	A pedagógusok száma összesen: Logopédus, fejlesztőpedagógus Óvodapedagógusok végzettsége: főiskolai szintű Kiegészítő szakmai végzettség: - családpedagógus: - speciális torna: - bábcsoportvezető: - óvodavezető: - úszás-előkészítés: - minőségbiztosítás Szakvizsgázott pedagógusok száma:	14 fő Heti 1 alkalommal 14 fő 1 fő 2 fő 1 fő 1 fő 1 fő 1 fő 4 fő
Technikai dolgozók	Dajkák száma összesen: Végzettség: Dajka végzettségű: Konyhás végzettségű Karbantartó, udvaros	10 fő 9 fő 1 fő 1 fő

1. 3. Óvodánk tárgyi feltételei

Helyiségek	Mennyiség	Minősítés
Csoportszoba	7 db	funkciónak megfelelnek, tiszták, kényelmesek
Mozgásos sarok	6 db	funkciónak megfelelnek, tiszták
Gyereköltöző	7 db	funkciónak megfelelő
Gyerekmosdó	7 db	funkciónak megfelelnek, tiszták
Nevelői szoba	1 db	funkciónak megfelel, beszélgetésre alkalmas
Felnőtt öltöző	1 db	biztonságos, funkciónak megfelelő
Felnőtt mosdó	2 db	funkciójának megfelelő
Folyosó	1 db	funkciójának megfelelő
Konyha	1 db	melegítő funkciójának megfelelő, kényelmes, tiszta
Óvodavezetői szoba	1 db	esztétikus, beszélgetésre, vendégek fogadására alkalmas
Szertár	2 db	funkciójának megfelelő
Irattár	1 db	funkciójának megfelelő
Elkülönítő (egyéni fejlesztő szoba)	1 db	funkciója szerint megfelelő
Raktár	1 db	funkciójának megfelelő
Könyvtár	1 db	funkciójának megfelelő
„Manó szoba” tehetség fejlesztésre	1 db	funkciójának megfelelő
Torna szoba	1 db	funkciójának megfelelő
Udvar	3. 154 m ²	funkciójának megfelelő

2. GYERMEKKÉPÜNK

A mi óvodásaink játékos, egészséges, fejlett Én-tudattal rendelkező gyermekek. Pozitív emberi kapcsolatokat építenek; önmagukat, másokat képesek elfogadni.

Óvodásaink környezetükben jól eligazodnak, természetet tisztelő, szerető gyermekek.

3. ÓVODAKÉPÜNK

A mi óvodánkban esztétikus, biztonságos környezetben játszhatnak és mozoghatnak a gyermekek. A családi nevelést kiegészítve, jól felkészült, gyermekszerető óvodapedagógusokkal és dajkákkal szellemileg, fizikailag aktív, a társas együttélés alapvető normáit, szokásait betartó 3-7(8) éves korú gyermekeket nevelünk.

4. ÓVODÁNK ÉRTÉKRENDJE

4.1. Kiemelt értékeink

- Élménygazdag óvodai élet, a gyermek tapasztalatszerzésének sokszínűsége, gazdagsága
- Érzelmi biztonság
- Szeretetteljes légkör
- Játék és mozgás hangsúlyozásával, sokoldalú alkalmazásával a gyermekek személyiségének komplex fejlesztése.
- Jól képzett, stabil nevelőtestület, együttműködő kollektíva
- Óvoda-család kapcsolata
- Óvodánk esztétikus környezete

4.2. Alapelveink

- A 3-7(8) éves korú gyermek emberi jogainak, méltóságának tiszteletben tartását az óvodai nevelés teljes eszköztárával biztosítjuk, a gyermek

igényeit figyelembe vevő óvónői attitűddel- a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelést igénylő, és a tehetséges gyermek részére.

- A gyermek önérvényesítési szükségleteit olyan mértékben támogatjuk, amíg az nem sérti társai szabadságát.
- A szocializációs folyamatot a spontán helyzeteken kívül, tudatosan tervezett pedagógiai eszközökkel segítjük.
- A gyermeki játék, mozgás elsődlegességét hangsúlyozva, nyugodt, családi, biztonságot nyújtó légkört teremtünk, amely optimális lehetőséget biztosít a gyermek harmonikus fejlődéséhez.
- Minden gyermeknek joga van befejezni az elkezdett tevékenységet. Nem kényszerítjük a játék átadására.
- A konfliktusok megoldásaihoz győztes-győztes stratégia elsajátítását közvetítjük, megoldási lehetőségeket közösen keresünk. A gyermeket empátikus, érzelmeket átélő magatartással ösztönözzük érzéseinek kifejezésére.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a felnőtt modellértékű magatartására, toleráns viselkedésére, egymás tiszteletben tartására.

5. NEVELÉSÜNK CÉLJA, KÜLDETÉSNYILATKOZATUNK

- ❖ **Családi nevelésre alapozó, szeretetteljes, élményre épülő, tevékeny óvodai légkörben, a gyermek adott fejlettségéből kiindulva, a teljes gyermeki személyiség fejlesztése, a játék középpontba helyezésével.**
- ❖ **Egészséges, fejlett képességekkel bíró, környezetében jól eligazodó, önmagát és másokat elfogadó gyermekek nevelése.**

**„A GYERMEKEINK SZÁMÁRA A JÁTÉK, A MOZGÁS
MAGA AZ ÉLET!”**

*Itt a Szivárvány Óvodában,
mi óvónénik és daduska nénik sokszínű,
tapasztalatokban gazdag mindennapokkal várjuk
óvodásainkat. Szeretetteljes légkörben, érzelmi
támaszt nyújtva, emberi méltóságukat tiszteletben
tartva neveljük a ránk bízott gyermekeket.*

Valljuk,

*hogy mindezt csak a családdal együttműködve, őszinte
partneri kapcsolatban valósíthatjuk meg.*

7. FŐ FELADATAINK

Értékeink megvalósulásához szükséges legfontosabb teendőink:

Az egészséges életmód alakítása

- * Az egészség megtartásához szükséges környezet megteremtése.
- * Egyénenként és életkoronként változó testi –lelki szükségletek kielégítése a felnőtt modellértékű szerepével és a tárgyi környezet biztosításával.

Együttműködés a családdal, a gondozottság igényének és az egészséges életmód szokásainak alakítása.

- * A mindennapos edzés lehetőségével a gyermek testi képességeinek, harmonikus mozgásának, mozgáskultúrájának fejlesztése.

A gyermekek eltérő mozgásfejlődése érdekében prevenció, korrekció, kompenzáló tevékenységek alkalmazása.

Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

- * Érzelmi biztonságot nyújtó légkör megteremtése.
- * Felnőttek érzelmeiket átélő, empátikus magatartásmintája.
- * Közös élményre épülő felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, a hagyományok és szokások segítségével.
- * Énkép, önismeret fejlesztése, a gyermek megnyilvánulásaira és teljesítményére adott pozitív megerősítés által.
- * Érzelmi alapigények felkeltésével, megerősítésével önmaguk, és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére és a másság elfogadására nevelés.
- * A gyermek erkölcsi normáinak, tulajdonságainak és akaratának formálása, gyakorlása, változatos tevékenységi formák által.
- * Egészséges, esztétikus környezet biztosítása, ami elősegíti a természeti és társadalmi környezethez való pozitív érzelmi és erkölcsi viszony kialakulását, ahol a gyermek felszabadultan tevékenykedhet.
- * Egyéni bánásmód és differenciált tevékenykedtetés megvalósítása egy-egy gyermek fejlődési ütemének figyelembevételével.

Értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

- * Kívánságra, eltérő érdeklődésre alapozva, változatos tevékenységek megteremtése, biztosítva a tapasztalatszerzés lehetőségeit.
- * A tapasztalatok és ismeretek játékos utánpótlásra épülő folyamatos feldolgozása, ami fejleszti a gyermek kreativitását, értelmi, metakommunikációs képességeit.
- * Szeretetteljes, tevékeny légkörben beszédhelyzetek állandó és folyamatos biztosításával, a beszédképesség megalapozása.
- * A mozgásválasztás lehetősége a világ sokoldalúságának, sokszínűségének felfedezése, az egymáshoz tartozó és együtt jelentkező ismeretek megszerzése.

7.1. Az egészséges életmód alakítása

Célunk:

A családi nevelést kiegészítve, egészségvédő, egészségnevelő tevékenység biztosítása, az óvodás gyermek testi-lelki szükségleteinek kielégítése, az egészséges életvitel iránti igény megalapozása.

Feladataink:

- * **A gyermek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása.**
- * **A gyermek gondozása, szükségleteinek kielégítése, egészségvédő szokásainak kialakítása.**
- * **A gyermek egészségének védelme, mozgásigényének, edzettségének biztosítása.**

A gyermek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása

Legfontosabb szempontok, amit figyelembe vettünk óvodásaink környezetének kialakításakor:

A bútorok feleljenek meg a gyermekek méreteinek, legyenek biztonságosak, kényelmesek, esztétikusak, nyitottak, s a játékszükségletnek megfelelően mozgathatóak, variálhatóak.

Csoportszobáinkban és a hozzá tartozó mozgásos sarkokban bordásfalak, lengőeszközök, minitrambulínok meglétével biztosítjuk a gyermekek számára a szabad mozgás lehetőségét.

A fürdőszobákban a gyermek WC-k intim környezetét válaszfallal, függönnyel biztosítjuk.

Óvodánk udvara az egészséges életmódra nevelés másik fontos helyszíne, amely a gyermek fokozott mozgásigényének kielégítésére szolgál. Minden csoportnak állandó játszóhelye van, ugyanakkor lehetőséget biztosítunk a kisebb-nagyobb társakkal való együttjátszásra. Mozgásfejlesztésre szolgáló, különböző méretű fajtáékokkal, mobil eszközökkel, homokozókkal és a nagymozgáshoz füves területekkel tesszük alkalmassá gyermekeinknek a játszórészt.

A gyermek gondozása, szükségleteinek kielégítése, egészségvédő szokásainak alakítása

Az óvodába lépést megelőző családlátogatás során megismerjük a gyermek családban elfoglalt helyét, alapvető szokásait. Nevelésünkben a gondozást alapvető tevékenységnek tekintjük, melynek alapja a gyermek-felnőtt pozitív kapcsolata. Az óvodába lépéstől biztosítjuk az önálló testápolás, étkezés, öltözködés, pihenés, edzés szervezettségét, mindaddig együtt végezve a gyermekkel, amíg magabiztossá válik a napi élethez szükséges szokások ellátásában.

- * A táplálkozás: A növekedés és fejlődés egyik fontos feltétele. A napi háromszori étkezés közel azonos időpontban történik. A tízórai, uzsonna folyamatos, az ebéd kötött szervezettségű, figyelembe véve a gyermek egyéni tempóját, szükségleteit. Az óvoda étrendjét kiegészítjük a hetirendbe iktatott, szülők által támogatott „zöldség-gyümölcs napok” szervezésével.
- * A testápolás: Szokásainak kialakításánál törekszünk az együttműködésre; figyelembe vesszük a gyermek otthonról hozott szokásait. A gyermek egyéni igényeihez is alkalmazkodva egységes szokásrendet alakítunk ki csoportjainkban. Fokozottan figyelünk a fogak épségének megőrzésére.
- * Az öltözködés: Hangsúlyozzuk a réteges öltözködés fontosságát, kialakítjuk a gyermek önmagával szembeni igényességét.
- * A pihenés: A délutáni pihenés előtt minden alkalommal altatót énekelünk, dúdolunk, mesélünk, vagy altató verset mondunk. Figyelembe vesszük a gyermek eltérő alvásigényét. Az ébredés során halk, nyugodt körülményeket teremtve, a gyermek simogatásával folyamatosan ébresztünk. A korábban ébredő vagy rendszeresen nem alvó gyermeknek egy órás pihenés után – 6–7 (8) évesek számára – felajánljuk a játék lehetőségét.

A gyermek egészségének védelme, mozgásigényének, edzettségének biztosítása

A szülőkkel együtt törekszünk az egészséges életvitel iránti igény megalapozására, a higiéniai szabályok betartására, a környezetbarát viselkedés kialakítására. A gyermek rendszeres egészségügyi szűrését biztosítjuk. A fertőzésektől gyakori szellőztetéssel, fertőtlenítéssel, a környezet tisztántartásával, sok zöld növény elhelyezésével, víztisztító berendezéssel védjük óvodásainkat. Az edzés lehetőségét minden évszakban a szabad levegőn való tartózkodással, kerékpározással, rollerezéssel, túrázással, kirándulással, téli időszakban szánkózással, csúszkálással biztosítjuk. Kihasználjuk a napfény -levegő - víz edző hatását. Kiemelten kezeljük a testi nevelést, melynek része a napi frissítő mozgás. Lehetőségeinkhez mérten az 5-6-7(8) éves gyermekek részére évente egy alkalommal vízhez szoktatást szervezünk.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- *Önállóan, megfelelő sorrendben végzi a személyével kapcsolatos tisztálkodási, öltözködési teendőket.*
- *Rendeltetésnek megfelelően használja a tisztálkodási eszközöket.*
- *Képesé válik felismerni szükségleteit, és azt önállóan ellátja.*
- *Igényévé válik a tisztaság, ápoltság, rendezett külső.*
- *Készség szintjén használja az evőeszközöket, betartja a kultúrált étkezési szokásokat, ügyel az asztal esztétikájára.*
- *Kötött és kötetlen mozgásos lehetőségeket kihasználja.*
- *Igényli környezetét rendjét, esztétikáját, annak kialakításában tevékenyen részt vesz.*
- *Képes alkalmazkodni a változó körülményekhez.*

Eszköztárunk

- ⇒ saját törölköző, fésű, fogkefe, fogmosó pohár
- ⇒ szappan, fogkrém, WC-papír, papír zsebkendő, körömkefe
- ⇒ szalvéta, szalvétatartó, asztalterítő, evőeszköz, tányérok, pohár, kancsó, tálak
- ⇒ gyermek méretű és biztonságos bútorok, berendezési tárgyak, intimitáshoz szükséges választó függöny

7.2. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

Célunk:

Olyan gyermek nevelése, aki szeret óvodába járni, érzelmeiben gazdag, fejlett Én-tudattal rendelkező, közösség szabályait elfogadó, máságot toleráló. Szép iránt fogékony gyermeki személyiség kialakítása.

Feladataink:

- * A szocializációs időszak feltételeinek megteremtése.
- * A családi nevelésre épülő, azzal szorosan együttműködő, érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkör megteremtése.
- * Közös élményekre épülő feltételek megteremtése, melyben alkalom nyílik a társakkal, felnőttekkel kapcsolatos viselkedési szokások, együttműködési - együttjátszási képességek, erkölcsi tulajdonságok kialakítására, gyakorlására.

A szocializációs időszak feltételeinek megteremtése

- ☺ Az óvodába lépés előtt megelőző családlátogatás során tájékozódunk a gyermek szokásairól.
- ☺ A gyermeket az óvodába lépéskor az öltözőszekrényen elhelyezett jele, nagy nyomtatott betűs neve, fényképe várja.
- ☺ A csoportszobát életkornak, csoport szükségleteinek megfelelően rendezzük be.
- ☺ A csoportszoba kialakításánál biztosítjuk az egyéni elvonulás, pihenés lehetőségét.
- ☺ Az első óvodai napon ajándékkal várjuk a gyerekeket.
- ☺ Az első óvodai napok megkönnyítésére lehetőséget biztosítunk, hogy szülő és gyermeke együtt, fokozatosan ismerkedjen az óvodai élettel. Számítunk a bölcsődei gondozónők látogatására is.
- ☺ A 3-4 évesek beszoktatásának segítése érdekében a csoportban dolgozó felnőttek, két héten át, egész nap dolgoznak.
- ☺ A be- és visszaszoktatás megkönnyítésére csoportbábot használunk, segítségével nevelési helyzeteket oldunk meg, közösségi szokásokat erősítünk.
- ☺ Az óvodába érkezés során személyes kontaktust teremtünk minden gyermekkel.
- ☺ A délutáni pihenés előtt minden alkalommal altatót éneklünk, dúdolunk, mesélünk, vagy altató verset mondunk. Az ébredés során halk, nyugodt körülményeket teremtve, a gyermek simogatásával folyamatosan ébresztünk.

- ☺ Megajándékozunk a gyermeket név- és születésnapok alkalmával, és két hétnél hosszabb hiányzás esetén.
- ☺ Lehetőséget biztosítunk arra, hogy személyes tárgyait behozhassa a gyermek az óvodába. Tárolásukról a csoport szokásai szerint gondoskodunk.
- ☺ Teret adunk a gyermek önálló kezdeményezésének, tevékenységének, önkifejezésének.

A családi nevelésre épülő, azzal szorosan együttműködő, érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkör megteremtése

- ☺ Elvárásaink az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkör megteremtéséhez felnőttekkel szemben:
Beszéde közepes hangerejű, érthető, kifejező.
Kapcsolata a gyermekkel közvetlen, elfogadó, szeretetre,- bizalomra épülő.
Egyénisége nyugodt, kiegyensúlyozott, vidám, derűs, játékban megengedő, felkínáló.
Konfliktuskezelése tapintatos, konstruktív, következetes, a megoldást gyermektől váró, de figyelő, követő.
- ☺ Óvodánk minden dolgozója a gyermek beilleszkedése, szokásainak kialakítása érdekében gyengéden, tapintatosan végzi nevelő munkáját.
- ☺ A megelőző családlátogatás mellett a gyermek óvodai életbe való beilleszkedését, augusztus végén, nyitott óvodai héttel segítjük.
- ☺ A leendő óvodásaink szülei számára júniusban szülői értekezletet szervezünk, melyen az óvodába lépéssel kapcsolatos várható nehézségeket, az azokon való átsegítés módját és a családlátogatások időpontját megbeszéljük.
- ☺ Folyamatosan biztosítjuk a gyermek elképzeléseinek, ötleteinek érvényesülését, az elvonulás és közös játék lehetőségének megteremtését.
- ☺ Előtérbe helyezzük a feszültség-levezető, nyugtató hatású játékokat, csoportbákkal, ölbeli játékokkal, sok mondókéval, dallal segítjük a személyes kapcsolatteremtést.
- ☺ Olyan szeretettel fogadjuk nap mint nap a gyermeket, amely segíti a biztonságérzet kialakulását.

Közös élményekre épülő feltételek megteremtése, melyben alkalom nyílik a társakkal, felnőttekkel kapcsolatos viselkedési szokások, együttműködési – együttjátszási képességek és erkölcsi tulajdonságok kialakítására, gyakorlására

- ☺ Nevelésünk alapja, a feltétel nélküli szeretet, szabályokkal együtt. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek – felnőtt kapcsolatban megértsük a gyermek érzelmeit. Elvárásainkat röviden, egyértelműen és pozitívan fogalmazzuk meg, lehetőséget adva a javításra.
- ☺ A gyermekekkel közösen alakítjuk ki a csoportra vonatkozó szabályokat.
- ☺ Minden gyermek számára biztosítjuk a személyes perceket. A természeti és társadalmi környezetünkben olyan feltételeket biztosítunk, amelyben alkalom nyílik az egymáshoz viszonyításra, a reális énkép, helyes viselkedés alakulására.
- ☺ Báb- és drámajáték segítségével vezetjük rá a gyermeket viselkedési szokások, szabályok elsajátítására.
- ☺ Közösségépítő, bizalomerősítő játékok alkalmazásával erősítjük a csoportnorma kialakulását.
- ☺ A felmerülő konfliktusoknál tiszteletben tartjuk a gyermek önérvényesítési elképzeléseit – amíg ez társai sérelmére nem történik. A gyermeket konfliktusainak önálló megoldására ösztönözzük.
- ☺ Fejlesztjük a gyermek akaratát, ezen belül önállóságát, önfegyelmét, kitartását, feladattudatát.
- ☺ Közös programokat szervezünk a kicsik és nagyok örömeire: játék, kirándulás, bábjáték.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- *Szívesen jár óvodába, örömmel játszik társaival, képes más csoportokkal való együttműködésre.*
- *Betartja a helyes viselkedési szabályokat.*
- *Elfogadja az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat.*
- *Együtt érez társaival, érdeklődik társai iránt.*
- *Érzelmileg és értelmileg egyaránt elfogadja és követi a felnőtt kéréseit és utasításait.*
- *A vállalt és rábízott feladatokat elvégzi.*
- *Felismeri és használja a metakommunikáció alapvető jelzéseit.*
- *Énképe, önismerete, önértékelése pozitív.*
- *Képes az önálló helyzetmegoldásra.*
- *Szociálisan érett az iskolakezdésre.*

Eszköztárunk

- ⇒ természetes anyagból készült, esztétikus, gyermek közeli bútorok, kiegészítők
- ⇒ személyes kötődést segítő eszközök (fénykép, jel, név, stb...)
- ⇒ élmények, szép pillanatok megörökítése tablókon
- ⇒ szülők által készített díszítő eszközök
- ⇒ óvoda tábla, óvoda zászló
- ⇒ rendezvényekre egységes „Szivárványos” mezek
- ⇒ gyertya, születés- és névnapünneplés kellékei
- ⇒ fényképezőgép
- ⇒ csoportbáb
- ⇒ kincses kosár, tároló
- ⇒ egyéni elvonulást biztosító pihenő sarok

8. GYERMEKI TEVÉKENYSÉGEK

8.1. A játék

Nevelőmunkánk leghatékonyabb tevékenysége a játék, mellyel olyan életformát alakítunk ki, ami egyesíti magában az ismeretszerzésre serkentő ösztönzést, és az ismeretek felhasználásához elengedhetetlen alkotókészség kifejezését. Óvodánkban tág teret kap a mozgásos eszközök egész napi használata, mely beépül a gyermek játéktevékenységébe.

A gyermek játékát kétféle formában tartjuk nevelésünk eredményessége céljából fontosnak:

- ❖ *szabad játék*
- ❖ *kezdeményezett játék*

A külön értelmezett játéktevékenységeket egységesen kezeljük, a rugalmasság elvét alkalmazva. A komplexitást emeljük ki, mivel óvodánkban a gyermek egész napi tevékenységét átszövi a játék és a mozgás.

A jó játék feltételei és a megteremtése érdekében az óvodapedagógus feladatai

- ❖ *A gyermek szabad játékválasztása*
Óvodánkban a gyermeknek módjában áll nézelődni, válogatni, töprengeni, végül a számára éppen legvonzóbb játéktevékenységbe belefogni. A gyermek az óvodába érkezéstől a hazaindulásig minden szabad idejében maga dönthet arról, hogy mit és hol kíván játszani.
- ❖ *A gyermek szabad társválasztása.*
Minden gyermek szabadon választhat társakat játékához
A szabad választás magában foglalja a „nem választást”, a félrehúzódot, az egyedüllét lehetőségét is.
- ❖ *A játékeszközök szabad birtoklása*
Biztosítjuk az elmélyült, hosszan tartó játékot, a játék zavartalanságát. Ha egy vagy több gyermek játszik valamivel, amit egy újonnan jött társuk szeretne megkapni, a játszó(k) döntenek arról, hogy oda adják-e.
Nálunk a gyermekek szívesen hozzák az óvodába a kedvenc játékukat, legkedvesebb kincseiket. A gyermekek között szabad egyezkedés tárgya, hogy az otthonról hozott eszközökkel mikor és ki játszhat.
- ❖ *A csoportszobában való szabad rendezkedés és kreatív tárgyhasználat*
A gyermek játékszükségletének megfelelően alakítja közvetlen környezetét. A játékeszközök, bútorok variálhatóságával élményeit, fantáziáját, ötleteit kelti életre.
- ❖ *A játékelrakás, rendrakás rugalmas kezelése*
A játék színes, nyüzsgő, állandó , mozgó folyamat. Játéktéma váltáskor, játék lezárásakor mindig csak azt, és annyit teszünk a helyére, amennyi a következő tevékenység zavartalan megvalósításához szükséges.

A JÓ JÁTÉK FELTÉTELEI	ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI
<p>A gyermek szabad játékválasztása</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Biztonságot nyújtó légkör megteremtése: <ul style="list-style-type: none"> - a szabad döntés biztosítása a gyermek számára - gyermeki ötletek megvalósulásának biztosítása - személyes, jó kapcsolat óvónő-gyermek között - személyi és tárgyi állandóság biztosítása ♦ Mobilizálható bútorokkal az aktuális játéktémához való hely biztosítása ♦ Félkész játékeszközök biztosítása, gyarapítása ♦ Közös élmény, tapasztalatszerzés biztosítása – tervezés! ♦ Állandó napirendi pontok mellett, rugalmasság ♦ Pihenő – és búvóhelyekkel a játékhoz szükséges intimitás megteremtése ♦ Csoporthoz tartozó folyosórészen is, szabad mozgás, játék lehetőségének biztosítása
<p>A gyermek szabad társválasztása</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Alapvető udvariassági szokások, kultúrált elutasítási formulák megismertetése ♦ Baráti és játszótársi kapcsolatok alakulásának segítése ♦ Szabad döntési lehetőség biztosítása, gyermeki döntések tiszteletben tartása ♦ Szükség, igény szerint együttjátás a gyermekekkel
<p>A játékeszközök szabad birtoklása</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Félkész eszközök állandó helyének biztosítása, időnkénti felülvizsgálata, folyamatos pótlása ♦ Játékfajtákhoz kapcsolódó játékeszközök biztosítása életkor, fejlettség, élmény figyelembe vételével ♦ Mozgást fejlesztő eszközök játékban történő használatának elfogadása, segítése ♦ Otthonról hozott kedvenc játékok elfogadása, velük való játék támogatása ♦ Szabad döntés lehetőségének biztosítása ♦ Nemek eltérő játékigényének figyelembevétele, eszközök biztosítása
<p>A csoportszobába való szabad rendelkezés és kreatív tárgyhasználat</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A csoportszoba átrendezésének biztosítása minél több – a gyermekek által is mozgatható – bútorral, eszközzel ♦ Félkész játékokkal a gyermeki fantázia szárnyalásának segítése ♦ A gyermek játékának továbblendítése új ötletekkel ♦ Mozgásos eszközök játékban történő felhasználásának elősegítése, támogatása
<p>A játékelrakás, rendrakás rugalmas kezelése</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A fix napirendi pontok mellett, a játékhoz szükséges idő figyelembe vétele ♦ Több napon át folytatható játék helyének biztosítása ♦ A játékidőben a játékszükségletnek megfelelő „rend” biztosítása ♦ A délelőtti játékidő végén a csoportszoba rendjének visszaállítása a gyermekekkel együtt

8.1.1. A szabad játék

Célunk:

A gyermek szabad játékkezdeményezésének és élményeinek kijátszása.

A szabad játék értéke:

A gyermeknek lehetősége nyílik a próbálgatásra, önmegvalósításra, kreativitásra, tapasztalatszerzésre, pozitív Én-képe erősítésére.

A szabad játék sajátos szervezettségének kialakításához:

- ❖ Óvodába lépéskor megteremtjük a jó játék feltételeit, a játék szokásrendjét.
- ❖ Segítjük, hogy a gyermek egyéni vágyai, ötletei kibontakozhassanak.
- ❖ Biztosítjuk a játékeszközök szabad, kreatív használatát.
- ❖ Lehetőséget adunk a gyermeki élmények, tapasztalatok kijátszására.
- ❖ Időt adunk a gyermeknek a maga választotta tevékenység befejezésére.
- ❖ Lehetőséget adunk a gyermeknek a játszótársak szabad megválasztására – együttműködésre, elutasításra, társakkal való egyezkedésre.
- ❖ Ösztönözzük a problémahelyzetek, konfliktusok önálló megoldását.
- ❖ Távolról, be nem avatkozva ügyelünk a játék légkörének megtartására.
- ❖ Segítjük a gyermeket, hogy azt és annyi ideig játsszon, amihez és amíg kedve van.
- ❖ Biztosítjuk a gyermek önállóságát.

8.1.2. Kezdeményezett játék

Célunk:

Játékának szabályait megtartó, a játéktartalmat továbbleadító, aktív, önálló, kreatív gyermek nevelése.

A kezdeményezett játék értéke:

A gyermeki szabadság, önkéntesség tiszteletben tartása, pedagógiai tudatosság érvényesítése.

Feladataink:

- * A gyermeki szabadság biztosítása
- * A játékfajta figyelembe vétele korcsoportonként
- * A játék feltételeinek biztosítása
- * A gyermeki beszéd fejlődésének elősegítése

A gyermeki szabadság biztosítása

A kezdeményezett játék során feladatunk bevinni a gyermeket:

- a játék építkezésébe,
- a kigondolás menetébe,
- a megoldási variációkba,
- a gyermeki ötletek megvalósításába,
- az esetleges kudarcok feldolgozásába,
- a játék újakezdésébe,
- és a közös siker átélésébe.

Egyaránt kezdeményezünk a gyermek által gyakran játszott játékokat, kevésbé vagy egyáltalán nem ismerteket, amelyek befogadására, átélésére már érett a csoport.

A játékfajták figyelembe vétele korcsoportonként

A játékfajtákat a játék tartalmához, valamint a gyermek egyéni és életkori sajátosságaihoz rendeljük. Nevelési gyakorlatunkban valamennyi játékfajta jelen van: gyakorló – szerep – építő – konstruáló – báb- és dramatikus játék, barkácsolás, szabályjáték.

FOLYAMATISMERTETÉS, ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

	3-4-(5) ÉVES KORBAN	ÓVODAPED. FELADATAI	(4)-5-6-7(8) ÉVES KORBAN	ÓVODAPED. FELADATAI
GYAKORLÓ JÁTÉK	<ul style="list-style-type: none">♦isméltéses cselekvések közben anyagok eszközök megismerése♦szöveg, dallam, mozgásisméltó játékok, ritmus játékok, egyszerű szabályjátékok megismerése	<ul style="list-style-type: none">♦a cselekvések isméltésének bátorítása♦együttés játék során mintaadás az eszközök használatához♦hely, eszköz biztosítása a siker újra isméltéséhez	<ul style="list-style-type: none">♦nem jellemző♦megjelenhet új játék tanulásánál pihenésképpen♦új eszköz megismerésénél	<ul style="list-style-type: none">♦részképességekben enyhe lemaradást mutató gyermekek tudatos fejlesztése, feltételek biztosítása regresszió esetén „továbblendítés”

<p>SZEREP JÁTÉK</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦egyszerű szabálykövetések (egyénenként és csoportosan) ♦jellegzetes cselekvések, műveletek utánzása 	<ul style="list-style-type: none"> ♦szerepjáték helyzetek szervezése ♦mintaadás a kapcsolatok, cselekvések kialakulásához (szereplőként) ♦tér együttes alakítása játéknak megfelelően 	<ul style="list-style-type: none"> ♦játékszabályok elfogadása, betartása ♦a környezet jelenségeinek, eseményeinek beépítése önálló vagy csoportos játékhöz 	<ul style="list-style-type: none"> ♦tudatos tervezéssel változatos közös élmények nyújtása ♦elakadás esetén ötletadás (eszköz, tér, élmény) ♦közös játék játszótársként a gyermekkel
<p>BARKÁCSOLÁS</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦közreműködés apró hibajavításban játék-kiegészítők készítésében óvónő irányítással 	<ul style="list-style-type: none"> ♦tevékenységek eszközei, anyaga használatának kezelésének modellálása, érdeklődés felkeltése 	<ul style="list-style-type: none"> ♦játékok egyszerű javítása ♦játékkészítések ♦ajándéktárgyak készítése 	<ul style="list-style-type: none"> ♦változatos anyagok, szerszámok folyamatos biztosítása, hozzáférhetősége ♦felnőtt örömteli tevékenysége
<p>DRAMATIZÁ- LÁS BÁBOZÁS</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦bábmozgatási kísérletek (ujjbáb, fakanálbáb, síkbáb) ♦hangutánzások 	<ul style="list-style-type: none"> ♦felnőtt bábjátéka ♦aktuális mesékhez, szituációkhoz megfelelő kellékek biztosítása ♦segítség a szereplők kiválasztásában, párbeszédben ♦rendszeresen ismétlődő meseélményhez juttatás 	<ul style="list-style-type: none"> ♦bábkészítések ♦önálló bábozások (mese, történet) bábválogatás ♦különböző érzelmi állapotok kifejezése hanglejtéssel, hangszínnel és a beszéd gyorsaságával 	<ul style="list-style-type: none"> ♦gyermek kézméretű bábok, paraván, kellékek biztosítása (élmény, mese) ♦anyagok, félkész eszközök folyamatos biztosítása ♦szükség esetén segítség a díszletek elkészítésében, térrendezésben
<p>ÉPÍTŐ, KONSTRUÁLÓ JÁTÉK</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦összerakogató, összeszerelhető játékok egyéni elképzelés alapján 	<ul style="list-style-type: none"> ♦összerakogtatás, szétszedés szerkesztés technikájának bemutatása 	<ul style="list-style-type: none"> ♦összerakogtatások, szerelések, egyszerű élethelyzetnek megfelelő tárgyak elkészítése ♦játékelemek biztos kezelése, bonyolultabb alkotások létrehozása 	<ul style="list-style-type: none"> ♦előre elgondolt céllal végzett építés, konstruálás segítése ♦fejlődést segítő játékeszközök biztosítása, folyamatos bővítése

SZABÁLY- JÁTÉK	<ul style="list-style-type: none"> ♦egyszerű mozgásos szabályjátékok (testnevelési játékok, fogócska, ismert mozgások változatos formában) ♦értelmi képességet fejlesztő játékok (egyszerű puzzle, kockakirakó, képkirakó) 	<ul style="list-style-type: none"> ♦játékban való részvétellel mintaadás ♦változatos mozgásos szabályjátékok megismertetése a gyerekekkel 	<ul style="list-style-type: none"> ♦verbális, mozgásos és manipulatív játéktevékenység során önálló szabályra figyelés, megtartás és szabályok egymás közti betarttatása 	<ul style="list-style-type: none"> ♦játékban való részvétel „ellenőrzés” ♦fejlesztési célokat figyelembe véve változatos játékok tanítása ♦időközönként a játékok felülvizsgálata, bővítése
---------------------------	--	---	---	--

A játék feltételeinek biztosítása

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Léggör	<ul style="list-style-type: none"> ♦Minden érkező gyermekkel a személyes kontaktust teremt ♦Személyes perceket biztosít minden gyermek részére ♦A gyermek szabadon döntheti el, (felnőtt irányítása nélkül) hogy mit szeretne játszani és kivel
Hely	<ul style="list-style-type: none"> ♦Aktuális játékhoz a hely biztosítása mobil bútorokkal, berendezési tárgyakkal ♦A csoportszoba berendezésénél figyelembe veszi az életkort, a csoport összetételét és az egyéni fejlettséget ♦Biztosítja az egyéni elvonulásra alkalmas területet, mozgásos játékoknál a nagy helyet ♦Lehetővé teszi a játszóhelyek több napon át tartó kihasználását ♦Szabad mozgást engedélyez (az előre meghatározott szabályok szerint) a kinti játszórész használatában
Idő	<ul style="list-style-type: none"> ♦Figyelembe veszi a napirend kialakításánál a gyermek igényeit, élményeit. ♦Napirendben ismétlődő tevékenységtartalmakkal teremt keretet a játékidő maximális kihasználására ♦Rugalmasan kezeli a napirendet ♦Biztosítja a játék – mozgás dominanciáját teremben, szabadban is ♦A gyermeki játékelképzeléseknek biztosítja a szükséges időt ♦Lehetőséget ad a több napon keresztül tartó játéktémák kijátszására
Eszköz	<ul style="list-style-type: none"> ♦Biztosítja a játékfajtákhoz kapcsolódó játékeszközöket életkor, egyéni fejlettség, és a nemek szerinti összetétel figyelembevételével ♦Kialakítja a félkész játékeszközök állandó helyét és figyel ezek folyamatos pótlására ♦Biztosítja a mozgásos eszközök játékban történő bevonását, figyel ezen eszközök cseréjére

Élmény	<ul style="list-style-type: none">♦ Csoporton belüli tevékenységek köré tudatosan épít be élményszerűen megélt lehetőségeket♦ A család bevonásával történő közös óvodai programok szervezése♦ A gyermekből kiinduló, és az óvónő által nyújtott élmények, tapasztalatok kijátszását biztosítja♦ Séták és kirándulások szervezése
---------------	---

A gyermek beszédfejlődésének segítése

A játékot kísérő érzelmekkel igyekszünk kiváltani a gyermek közlési vágyát, fokozni beszédkedvét.

Az együttjátszást kísérő párbeszédet a szabad játék és a kezdeményezett játék közben is kihasználjuk. A beszédkészség fejlődését, fejlesztését differenciáltan, kommunikációs mintákkal segítjük játék közben. A beszédfejlesztés érdekében kiaknázzuk az anyanyelv- és bábjátékok adta lehetőségeket.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- *Szívesen bekapcsolódik a közös játékokba és vannak önálló, kezdeményező megnyilvánulásai.*
- *A játékban önálló, kreatív ötleteket alkalmaz.*
- *Játékában aktívan használja a csoport mozgásos eszközeit.*
- *Alkotásait egyéni ötletei alapján hozza létre.*
- *A játékában és a társas kapcsolataiban a normákat betartja.*
- *Érthetően, folyamatosan kommunikál.*
- *Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségleteinek kielégítését.*
- *Érzelmi, akarati élete kiegyensúlyozott, képes uralkodni érzelmei, indulatai felett.*

Eszköztárunk ⇔

	3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6-7(8) ÉVESEK
KONSTRUKCIÓS JÁTÉK ESZKÖZEI			
Wesco téglá db	20	20	20
Fakocka db	100	100	100
Duplo (doboz)	2	2	-
Lego	-	alap + alapkészlet	+ kiegészítők
Műanyag építők	50	70	70
BARKÁCSOLÁS ESZKÖZEI ÉS FÉLKÉSZ ESZKÖZÖK Szerszámosláda Félkészhez – anyagféseségek természetes anyagokkal - terepasztal	műanyag: kalapács, fűrész, csavarhúzó, harapófogó textil, fonal, papír fakéreg, kavics, termések	ua. mint 3-4 éveseknél ua. mint 3-4 éveseknél +dugó ua. mint 3-4 éveseknél	gyermekméretű igazi eszközök (ua. mint 3-4 éveseknél) + kül. méretű szögek ua. 3-4-évesek + lécs ua. mint 3-4 éveseknél
A SZEREJÁTÉK ESZKÖZEI			
1. Tematikus játékeszközök			
kisautók	15	15	15
műanyag állatkák	25	25	25
ölbeli játékre alk. baba	3	3	3
babakonyhai ét-és evőeszköz készlet, főzőedények	1 készlet	1 készlet	1 készlet
orvosi táska	-	1	1
babakocsi	1	1	1
2. Használati tárgyak			
fodrász készlet	-	1	1
telefon	1	1	1
vasaló	-	1	1
táska	2	2	2
fejfedők	2 női + 2 férfi	3 női + 3 férfi	3 női + 3 férfi
ruhák	2 női + 1 férfi	3 női + 2 férfi	3 női + 2 férfi
3. Modern játék eszköz számítástechnikai	-	-	1
4. Bábjáték és dramatikus játék eszközei			
kesztyűbáb	6	6	6
ujjbáb	10	10	10
síkbáb	10	10	10
fejdísz	2	3	3

KÉPESSÉGFEJLESZTŐ JÁTÉKESZKÖZÖK			
Kognitív képességet fejlesztő mesekocka	1 készlet (9db-os)	2 készlet (12db-os)	2 készlet (12db- os)
formaazonosító varázsgömb	1	-	-
toronyépítő	1	-	-
műanyagfogós puzzle	2	-	-
puzzle	1 (nagy méretű kevés számú)	3 (kül. méretű, számú)	4 (kül. méretű, számú)
memória	1 (nagy, max. 6 pár)	2 féle	3 féle
dominó	1 (képes)	3 képes	3 féle képes + 1 számos
társas játék	1 (max. 10 mezős- színkockás)	1 (forma vagy színazonosító)	4 (különböző)
kártya	-	2 féle	4 fajta
önellenőrző játék (pl. logico Bandolino Mini-Lück,klipp-klapp)	-	-	2 féle
Motoros képességeket fejlesztő gyöngy (fűzővel)	50db (nagy méretű) 5 fűző	50db (kül. méretű) 5 fűző	50db (kisebb méretű) 5 fűző
Jenga	-	1 készlet	1 készlet
írás-előkészítő labirintus	-	-	1
Verbális képességeket fejlesztő leporello	10	10	10
meséskönyvek, ismeretterjesztő könyvek	3	6	9
verses könyv	1	1	1

A szabadjáték alatt a következő mozgásos eszközök állnak a gyermekek rendelkezésére:

- ⇒ mini trambulin
- ⇒ bordásfal
- ⇒ füles labda
- ⇒ 1 db egyensúlyozó eszköz
- ⇒ 2 pár gólyaláb
- ⇒ 2 féle lengőeszköz

8.2. A munka jellegű tevékenységek

Alapelvünk:

Valljuk, hogy óvodánkban az önként és örömmel végzett játékos munka jellegű tevékenységek segítik óvodásaink széles szocializációját.

Célunk:

Önálló, a különböző élethelyzetekben eligazodni tudó gyermekek nevelése, akik önmagukért, környezetük esztétikumának megőrzéséért, társaikért képesek tevékenykedni.

Feladataink:

- * **Az óvodai élet során a munka jellegű feladatok, tevékenységek széles választékának biztosítása.**
- * **Olyan élethelyzetek teremtése, ahol a gyermeknek az önállóságra törekvésén túl lehetősége van a társaiért és a csoportért történő feladatok végzésére.**

Óvodánkban a munka áthatja a gyermek egésznap tevékenységét. Lényegesnek tartjuk a játékban azon magatartási formák, tulajdonságok megalapozását, ami a felnőtt életben a munkához való viszonyát jelenti. A játékban és más tevékenységekben olyan munka jellegű feladatokat biztosítunk a gyermek számára, ami által felismeri az indíték és az esemény közötti összefüggéseket, a társaiért végzett tevékenységet. Mindennapjainkban olyan légkört alakítunk ki, melyben a gyermek önként látja el a felmerülő munka jellegű feladatokat és érzi, hogy arra szükség van. Életkortól függetlenül, megfelelő időt biztosítunk a munka jellegű tevékenységek elvégzésére, az egyéni tempó, egyéni képesség figyelembevételével, a tevékenység folyamatos értékelésével.

3-4 éves korban elsődlegesnek tekintjük a saját személyével kapcsolatos önkiszolgálást és az élethelyzetekben való közös együttműködést. A gyermek tevékenységében legelőször a játékban jelennek meg a munka jellegű feladatok (reprodukciók): mosogatás, főzés, takarítás...stb.

Folyamatosan megjelennek a szükségletet kielégítő tevékenységek is: játékhoz szükséges teremrendezés, befőzés, savanyúság tartósítás, tízórai – uzsonna – gyümölcssaláta készítés, sütés...stb.

A gyermek ilyen módon tapasztalja meg, hogy képes folyamatosan alakítani, változtatni környezetét.

ALKALOMSZERŰ MUNKÁK	Megbízatások	<p>Kezdetben nem jellemző, később a következők lehetnek</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦élősarok gondozása, kisállatok etetése, növények öntözése ♦eszközök, tárgyak, üzenetek átadása ♦naposi munka ♦mosdó (-folyosó) felelős ♦gyűjtőmunka ♦játékok tisztítása, készítése, javítása 	<ul style="list-style-type: none"> ♦Önkéntesség biztosítása. (ó, d) ♦A vállalt megbízatásokhoz (szerepekhez) a felelősségérzet kialakítása.(ó, d) ♦Kitartás, önállóság, rendszeresség fejlesztése. (ó, d) ♦Motiváció. (ó, d) 	
ALKALOMSZERŰ MUNKÁK	Szükségletet kielégítő munkák	<p>Motivációja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦gyermek személyével kapcsolatos igények ♦közös munkavégzés ♦együtt- és összedolgozás élménye <p>A bonyolultabb feladatok végzésére a gyermek az óvodai élet későbbi időszakában képessé válik:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦befőtt készítés ♦savanyúság tartósítás ♦eszközök készítése más tevékenységekhez ♦ajándékkészítés ♦teremdíszítés jeles napokra és ünnepekre készülve 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A gyermek fejlettségének, érési ütemének ismerete (ó) ♦Érdeklődés felkeltése (ó, d) ♦ Önkéntesség biztosítása (ó, d) 	<ul style="list-style-type: none"> ♦Egyértelmű és világos szabályok közvetítése. ♦Elegendő idő biztosítása. ♦Elegendő és megfelelő (alkalmas) eszközök biztosítása. ♦Zsúfoltság kerülése – hely biztosítása

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- *Az önkiszolgáló tevékenységet önállóan végzi.*
- *Figyel környezetére, saját ruháira, játékaira és azok rendezettségére.*
- *Alkalomszerű feladatokat szívesen vállal, azok elvégzésében önálló.*
- *Segít társainak.*
- *Naposi, felelős munkát szívesen vállal, az ezzel kapcsolatos feladatokat önállóan, igényesen végzi.*
- *Környezetében óvja az élőlényeket.*
- *Kialakul kitartása, önértékelése, felelősségérzete.*

Eszköztárunk

- ⇒ kerti szerszámok (gyermek méretű ásó, kapa és gereblye)
- ⇒ seprű, szemeteslapát
- ⇒ locsolókanna
- ⇒ törölgető- portörölő ruha
- ⇒ szivacs

8. 3. TANULÁS

Tapasztalat és ismeretszerzés játékos elemekkel

Célunk:

Olyan képességekkel, készségekkel rendelkező gyermek nevelése, aki önmagához képest folyamatosan fejlődik, s ezáltal megjelennek az elvont gondolkodás csírái.

Feladataink:

- * A játék és mozgás dominanciájának biztosítása
- * Tanulás fejlődését segítő keretek biztosítása
- * A tanulás feltételeinek megteremtése

A játék és mozgás dominanciájának biztosítása

Óvodánkban a gyermek tanulásának a színtere a játék, amit egymástól – játék és tanulás – nem különítünk el. A fejlődést állandó folyamatnak tekintjük, ahol a nem szabunk merev időbeli határokat a játékban a tanulásnak. Mindenkor figyelembe vesszük a gyermek életkori sajátosságait és egyéni fejlődési ütemét. Építünk a gyermek önkéntelen figyelmére, cselekvő gondolkodására, alkotó képzeletére. Sok cselekvéssel, utánzással, gazdag tevékenységkínálattal, a szabadon rendelkezésre álló mozgásos eszközök használatával biztosítjuk a gyermek számára a sokoldalú érzékelést, az önálló tapasztalatszerzést.

A különböző tevékenységtartalmakban a játék és mozgás dominanciája számunkra azt jelenti, hogy:

- ☺ a játékidőn belül a gyermeknek önálló döntési lehetősége van a tapasztalat- és ismeretszerzés tevékenységébe bekapcsolódni,

- ☺ a fejlesztést játékosan, játékos elemekkel végezzük,
- ☺ a tapasztalatszerzést lehetőség szerint természetes környezetben biztosítjuk,
- ☺ építünk a gyermek érdeklődésére, egyéni fejlődési ütemére,
- ☺ személyes példaadással serkentjük a gyermek mozgás-aktivitását,
- ☺ építünk a gyermek mozgás iránti vágyára,
- ☺ lehetőséget biztosítunk a nagymozgások és a finommotorika fejlődésére,
- ☺ a gyermek motivációját folyamatosan ébren tartjuk, (játékosság, élmény, tapasztalat, eszköz, hely, helyszín...)

Valljuk, hogy a gyermek fejlesztése e két tevékenység által valósul meg a leghatékonyabban.

Tanulás fejlődését segítő keretek biztosítása

- ☺ A gyermeki spontán kezdeményezések során nyíló lehetőségek kiaknázása.
- ☺ Óvodapedagógus által irányított megfigyelések, tapasztalatszerzések.
- ☺ Óvodapedagógus által szervezett tevékenységek.
- ☺ A gyermeki kérdésekre épülő ismeretszerzés.

Egyéni, kis- és mikrocsoportos foglalkoztatási forma alkalmazásával számos lehetőségünk nyílik az egyéni bánásmód és a differenciált fejlesztés megvalósítására a gyermek egyéni fejlődési ütemének figyelembe vételével (a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése, tehetséggondozás).

A gyermek szabadon dönthet a tevékenységben való részvételről, a bekapcsolódás időpontjáról. Az 5-6-7(8) évesek a két hetes megvalósulási időszakon belül választhatnak.

A tanulás feltételeinek megteremtése

- * Olyan légkör kialakítása, amelyben a gyermek természetesen, szorongás nélkül, játszva tanul.
- * Problémahelyzetek generálása.
- * A szokások alakítása – mintaadással.
- * A tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása a szabad játékban.
- * A gyermek tudásvágyának kielégítése.
- * A gyermek egyéni fejlettségéhez igazodó differenciált fejlesztés.
- * Problémaérzékeny, kreatív gondolkodású gyermek nevelése.

A SZERVEZETT TANULÁSI FORMA ARÁNYA A JÁTÉKBAN

	SZABAD JÁTÉK KEZDEMÉNYEZETT JÁTÉK	SZERVEZETT TANULÁS: TAPASZTALAT ÉS ISMERETSZERZÉS JÁTÉKOS ELEMekkel
3-4 ÉVESEK	80 %	20 %
4-5 ÉVESEK	60 %	40 %
5-6-7(8) ÉVESEK	50%	50%

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- *Képes a figyelem összpontosítására.*
- *Gondolkodása problémamegoldó, kreatív.*
- *Tisztában van az ok-okozati összefüggésekkel.*
- *Feladattudata kialakult.*
- *A feladatokat eredményesen elvégzi.*
- *Feladatértése jó.*
- *Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem.*
- *Munkatempója, önállósága, önfegyelme korának megfelelő.*

Eszköztárunk

⇒ A játék és a munka eszköztárában található meg.

9. TEVÉKENYSÉG FORMÁK

9. 1. Mozgás

Alapelvünk:

Valljuk, hogy a mindennapi, változatos mozgástevékenység biztosításával, a gyermek testi, lelki, értelmi képességei sokoldalúan fejlődnek.

Célunk:

Olyan gyermek nevelése, aki szeret mozogni. Fejlett testi képességekkel, fizikai erőnléttel rendelkezik. A mozgás által fegyelmeztette, kitartóvá, edzetté válik.

Feladataink:

- * **A mozgás feltételeinek megteremtése.**
- * **A mozgáslehetőség biztosítása a szabad játék keretén belül.**
- * **A mindennapos frissítő torna biztosítása.**
- * **A mozgás fejlesztése a szervezett tevékenységen belül.**

A mozgás feltételeinek megteremtése

- ☺ Óvodánkban a gyermek számára olyan helyszínt, alkalmat biztosítunk, ahol lehetősége van szabadon próbálgatni a különböző mozgásformákat. Csoportszobáinkban, vagy a hozzá tartozó mozgásos sarkokban az eszközök folyamatosan a gyermek rendelkezésére állnak. Amennyiben az időjárás engedi, a mozgás feltételeit különböző helyszíneken is - óvoda udvar, kirándulás, erdei óvoda - megteremtjük, ügyelve a tiszta, balesetmentes környezetre.
- ☺ Fontos számunkra, hogy a gyermek rendelkezésére álló eszközöket érdeklődésének, életkorának, fejlettségi szintjének megfelelően folyamatosan cseréljük, bővítsük.
- ☺ Az időtartamot rugalmasan az időjáráshoz, a gyermekcsoport fejlettségi szintjéhez, napirendjéhez igazodóan tervezzük.
- ☺ A szervezett mozgást heti két alkalommal, a frissítő mozgást naponta valósítjuk meg.
- ☺ Havonta egy alkalommal az azonos korcsoportoknak csoportmozgató játékokat szervezünk. Ennek mozgásanyagát a legkisebbeknél az utánzásos játékok, a nagyobbaknál a futó,- fogójátékok és a legnagyobbaknál a versenyjátékok adják.

A mozgáslehetőség biztosítása a szabad játék keretén belül

A szabad játék keretén belül a mozgáslehetőség biztosításakor döntő mértékben a gyermeki szükséglet, az egyéni bánásmód és a differenciált fejlesztés elvét alkalmazzuk.

A mozgásfejlesztő eszközök a szabad játék idejében folyamatosan a gyermek rendelkezésére állnak, ahol lehetősége van a képességeinek próbálgatására, a

változatos mozgásformák gyakorlására. Ezzel támogatjuk/segítjük a már készség szinten használt mozgásokat, amit a gyermek kombináltan a játékba kapcsol be, és ezáltal új mozgásformákat talál ki.

Minden csoportban a gyermek rendelkezésére áll: bordásfal, lengő eszközök, mini trambulín, Greiswald-készlet egy része, Body-Roll, füles labda, lépegetők.

A mindennapos frissítő torna biztosítása

A mindennapos frissítő tornát ha az időjárás megengedi minden esetben az udvaron, rossz idő esetén a csoportszobában vagy a folyosón tartjuk.

Anyagát a szervezett mozgás alkalmával már megismert gyakorlatokból választjuk. A játékot és játékosságot itt is alapvető eszközként alkalmazzuk.

A frissítő torna 3-4-5 éves gyermekeknél az óvodapedagógus, 6-7(8) éveseknél gyermekek vezetésével is történik.

A mozgás fejlesztése a szervezett tevékenységen belül

Óvodánkban a heti két alkalommal történő szervezett mozgásfejlesztés közül az egyik a MOZGÁSKOTTA módszerével és eszközkészletének használatával valósul meg, a másik a játék, az atlétika, torna jellegű, illetve láb- és tartásjavító gyakorlatokból tevődik össze.

A mozgásos napokat előző délután a terem átrendezésével készítjük elő.

Időtartamát rugalmasan, a gyermekcsoport fejlettségi szintjéhez igazítjuk.

Időkerete a következőképpen alakul:

7-8⁰⁰-8¹⁵ : a gyerekek szabadon mozoghatnak, választhatják ki az eszközöket, találhatnak ki mozgásformákat, szabályokat.

8-8¹⁵-9: Heti egy alkalommal az irányított mozgásfejlesztés 60-70 %-a a Mozgáskotta program. Azon mozgásformák-, amelyet a Mozgáskotta módszer nem hangsúlyoz, az irányított mozgásfejlesztés további részébe építjük be.

A két hét egyforma mozgásanyagát az eszközök változtatásával tesszük a gyermek számára érdekesebbé.

FOLYAMATISMERTETÉS, A CSOPORTBAN DOLGOZÓ FELNŐTTEK FELADATAI

OSZTÁLYKOR-	MEGJELENŐ TARTALOM	A CSOPORTBAN DOLGOZÓ FELNŐTTEK FELADATAI	
		SAJÁTOS FELADATOK	ÁLTALÁNOS FELADATOK
3-4 ÉVESEK	Nagymozgások fejlesztése: ♦járás	♦Mozgáskedv felkeltése.	<u>Óvónői feladatok:</u> ♦A gyermeki

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ futás (különböző irányba, feladattal) ♦ támaszgyakorlatok csúszás, kúszás, mászás (talajon, szereken) ♦ ugrás (szökdelések, leugrások) ♦ egyensúlygyakorlatok (talajon, szereken) ♦ egyszerű talajtorna elemek (gurulás a test hossz tengelye körül) ♦ kéziszer (babzsák, kendő, bot, labda, karika) <p>MOZGÁSKOTTA:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ szín és alak felismerése, alkalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Mozgás megszerettetése. ♦ Folyamatos, aktív együttmozgás – utánzáson alapuló tanulás. ♦ Mozgás és a szavak összekapcsolása. ♦ Bátorság, kitartás ösztönzése. ♦ Mozgásos motiváció és eszközkészlet összekapcsolása. 	<p>mozgásigény, fejlettség különbözőségének figyelembevétele.</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Az egyéni képességeknek, tempónak megfelelő gyakorlás segítése. ♦ Differenciálás, komplexitás biztosítása. ♦ Esztétikus, célszerű öltözék viselése. (póló, nadrág, tornacipő) ♦ A felnőtt aktív részvételével az utánzáson alapuló mozgástanulás, mozgásgyakorlás valamint az együttes mozgás élményének megteremtése. ♦ Odafigyelés a testtartási hibák megelőzésére. ♦ A mozgás során folyamatos levegőcsere biztosítása. <p><u>Óvónő és dajka feladatai:</u></p>
<p>4-5 ÉVESEK</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ járás, futás akadályokon át ♦ ugrások: sorozatugrások, fel- illetve leugrások, távolugrás ♦ dobás, célbadobás ♦ talajtorna elemeknél: guruló átfordulás előre, „csikórugdálózás” ♦ egyszerű függés gyakorlatok ♦ labdavezetés, pattogtatás ♦ kézi szerek <p>MOZGÁSKOTTA:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ terpesz, zár ugrások, békaszimbólum bevezetése 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A mozgáskedv fenntartása. ♦ A gyakorlatok bemutatása, elindítása, aktív mozgás. ♦ Szébb, pontosabb mozgásgyakorlás igényének megteremtése. ♦ Kitartás, egymás segítségének ösztönzése. ♦ A szimbólumokra adott kar- és láb válaszok rögzítése. 	<p>mozgásigény, fejlettség különbözőségének figyelembevétele.</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Az egyéni képességeknek, tempónak megfelelő gyakorlás segítése. ♦ Differenciálás, komplexitás biztosítása. ♦ Esztétikus, célszerű öltözék viselése. (póló, nadrág, tornacipő) ♦ A felnőtt aktív részvételével az utánzáson alapuló mozgástanulás, mozgásgyakorlás valamint az együttes mozgás élményének megteremtése. ♦ Odafigyelés a testtartási hibák megelőzésére. ♦ A mozgás során folyamatos levegőcsere biztosítása. <p><u>Óvónő és dajka feladatai:</u></p>

<p>5-6-7(8) ÉVESEK</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ futás tempóváltoztatással, belegyorsulással ♦ ugrás: szökdelések egy lábon, magasugrás, távolugrás, indiánszökdelés ♦ talajtorna elemek: guruló átfordulás hátra, tarkónállás, kézenállás, fejenállás előkészítése ♦ függésyakorlatok: lajhárfüggés ♦ hosszabb, nehezebb kéziszerek alkalmazása: szalag, zászló, Medicin labda ♦ labdavezetés, pattogtatás ♦ térbeli tájékozódás fejlesztése: mozgás közben különböző alaklátást, formaállandóságot fejlesztő gyakorlatok <p>MOZGÁSKOTTA:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ időbeni mozgáskotta jegyek (manócska, bohóc) bevezetése. ♦ oldaliság megerősítése. (csuklópánt, forgás) 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Mozgáskedv fenntartása. ♦ Kezdeményező készség, kudarctűrő képesség fejlesztése. ♦ Bizonyos vezényszavak használata (rajta, elég!). ♦ Zenei ütemhangsúly mozgásos megalapozása. ♦ Számlálási készség alakítása 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Aktív részvétel a terem át- és visszarendezésében. ♦ Mozgásos eszközök biztonságának felügyelete (balesetmentesség). ♦ Segítségnyújtás az átöltözésnél. <p><u>Dajkai feladatok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ A csoportszoba portalanítása mozgás előtt. ♦ Mozgásos eszközök tisztántartása. ♦ ”készenléti állapot” a mozgásos délelőtt során a folyósón való tartózkodás. ♦ A gyermek mosdóhasználata során segítségnyújtás ♦ Szükség szerint az eszközök helyzetétele.
-----------------------------------	---	--	--

A gyermek egészséges fejlődése, edzettsége érdekében a szervezett mozgást is minden esetben, ha az időjárás megengedi a szabadban, biztosítjuk. A rugalmasság elvét követve a gyermekcsoport figyelembe vételével – amikor lehetőség adódik – túrázunk, csúszkálunk, szánkózunk.

Lehetőségeinkhez mérten a 6-7(8) éves korosztálynak úszóedző vezetésével, saját óvónői és dajkai kísérettel, segítséggel vízhezszoktatást szervezünk, a szülők igényei alapján.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- *A gyermek szeret mozogni, a mozgásos játékokban kitartó.*
- *Ismeri a térbeli irányokat, jól tájékozódik a térben.*
- *Kitartása, feladattudata, önfegyelme korának megfelelő.*
- *Környezetében biztonságosan mozog.*
- *Mozgását irányítani és helyzetben tartani tudja, tempóját szabályozza.*
- *A nagymozgása, finommozgása, egyensúlyérzéke korának megfelelő.*
- *Mozgása összerendezett.*

- *Tud ütemtartással járni.*
- *A gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végzi.*
- *Betartja a szabályokat, tud alkalmazkodni.*
- *Szeret futni, képes 50-100 métert kocogni.*
- *Tud helyben labdát pattogatni, vezetni.*
- *Ismeri a Mozgáskotta eszközeit, és alkalmazni tudja azokat*

Eszköztárunk

⇒ Csoportszinten:

bordásfal, minitrambulín, kötélletra (háromoldalú, négyoldalú), füles labda, gyűrű, babzsák, lépegető

⇒ Óvodai szinten:

pad, tornazsámoly, léglabda, kislabda, Medicin labda, Greiswald-készlet, tornaszőnyeg, tornakendő, tornaszalag, kötél, körkötél, Body-Roll készlet, Wesco-készlet, karika, bot, magasugró készlet, téglarúd akadálypálya, Wesco kéz- lábnyom, karikaalagút, mászókötel, hinta, egyensúlyozó rács, Szaturnusz labda, ugróiskola, trapéz, forgókád, oldalishoz gumigyűrű, ugrószekrény, Wesco-bólya, színes szigetek (folyami kövek), füles zsák, Gange-tölcsér, nyári sítalp, egyensúlyozó kígyó, - korong, függő ág, gördeszka, rugós deszka, pedál roller, labdafürdő.

Mozgáskotta: csúszásgátló szőnyeg, kottalapok, csuklópánt, marokzsák, bal-jobb gerenda, lépcsős gerenda, bütykös gerenda, kis- nagy dobogó

9.2. Külső világ tevékeny megismerése

Alapelvünk:

A környezet megismerését, a környezetbarát magatartásmód kialakítását olyan folyamatnak tekintjük, amely a játékban kezdődik, a munkában folytatódik a spontán és az irányított megfigyeléseken át a szándékos tanulásban teljesedik ki.

Célunk:

Olyan 3-6-7(8) éves korú gyermek nevelése, aki a közvetlen és tágabb környezetének a felfedezésén keresztül, élményein és tapasztalatain át, pozitív érzelmi- és cselekvő viszony kialakítására törekszik, majd annak védelmére is képessé válik. Környezete megismerése közben matematikai tapasztalatokat szerez, amely megalapozza a logikus gondolkodását.

Feladataink:

- * **A környezet aktív felfedezésének biztosítása.**
- * **A fejlesztés tartalma, megvalósulásának elősegítése.**
- * **Nyelvi kifejező készség fejlesztése.**

A környezet aktív felfedezésének biztosítása

Óvodánkban nem különítjük el a játékot és a környezet megismerését, mert a gyermek a környezetéből szerzett ismereteit játékában felhasználja, átéli, folyamatosan gyakorolja, egyéb tevékenységekben is alkalmazza.

Az évszakok folyamatos megfigyelésére fűzzük fel a természeti- és társadalmi környezet témaköreit, amelyek egymással szoros kölcsönhatásban vannak, és a helyi lehetőségekben realizálódnak.

Lehetőségeinkhez mérten a tapasztalatszerzést természetes környezetben biztosítjuk a gyermek számára, ahol mindent megfoghat, kipróbálhat, gyűjtögethet kíváncsisága és tudásvágya kielégítésére.

A csoportszobában szervezett tevékenységek során együtt kísérletezünk, próbálkozunk a gyermekekkel, a felmerült problémahelyzetekre megoldásokat keresünk.

A FEJLESZTÉS TARTALMA, A CSOPORTBAN DOLGOZÓ FELNŐTTEK FELADATAI

TERÜLET	MEGJELENŐ TARTALOM	CSOPORTBAN DOLGOZÓ FELNŐTTEK FELADATAI	
		SAJÁTOS FELADATOK	ÁLTALÁNOS FELADATOK

<p>TERMÉSZETI KÖRNYEZET FELFEDEZÉSE, MEGISMERÉSE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦Az évszakok változásainak folyamatos megfigyelése ♦Erdei óvoda: <ul style="list-style-type: none"> - minden évszakban – lehetőség szerint egymást követő néhány nap alatt ugyanazon helyszín meglátogatása - a gyermekcsoport fejlettségétől függően a helyszín lehet: rét, liget, erdő, folyópart - három év alatt gyermekeink megismerkednek: hegy, arborétum, állatkert, folyó élővilágával ♦Környezet felfedezése segíti a matematikai tapasztalatszerzést (mennyiségi, formai összefüggések), logikus gondolkodás megalapozása ♦A szerzett tapasztalatok beépülése a játékba 	<ul style="list-style-type: none"> ♦A gyermek önálló felfedezési vágyának kielégítése helyszín, eszköz, idő, élmény biztosításával. ♦Az erdei óvodához kapcsolódó szervezési feladatok ellátása. ♦A „természetben mindenre szükség van” elv elfogadtatása. ♦A természetvédelem fontosságának megérettetése. ♦A kirándulások helyszínén játékos programok szervezése, változatos mozgáslehetőség biztosítása. ♦Matematikai tapasztalatszerzés biztosítása. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦A játék és külső világ tevékeny megismerésének integrációja. ♦A gyermek egyéni érdeklődésének és életkori sajátosságainak megfelelő élmény és tapasztalatszerzés biztosítása. ♦Elegendő idő megteremtése a felfedezéshez, megismeréshez. ♦Természetes környezetben való tapasztalás biztosítása. ♦Problémahelyzetek által problémamegoldó gondolkodás kialakítása. ♦A kíváncsiság ébren tartása. ♦A gyermek fizikai állóképességének, ellenálló
<p>TÁRSADALMI KÖRNYEZET MEGISMERÉSE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦Ismerkedés az óvodával, lakóteleppel, városunkkal (Tisza, Zagyva, Tiszaliget...) ♦Az Én és a másik megismerése ♦A család témakörének feldolgozása ♦Március 15. (Damjanich Múzeum, Damjanich szobor) ♦A közlekedés alapvető szabályainak megismerése Közlekedési eszközök <ul style="list-style-type: none"> - járművek földön, vízen, levegőben - úttest, járda, gyalogátkelőhely - jelzőlámpa, jelzőtáblák 	<ul style="list-style-type: none"> ♦Séták megszervezése. ♦Lakóhelyhez való kötődés erősítése. ♦Családi hét programjainak biztosítása. ♦Nemzeti ünnepre való hangulati felkészítése a gyermeknek. ♦Nemzeti identitás tudat erősítése. ♦Közvetlen illetve tágabb környezetben gyalogos közlekedés illetve járművek megfigyeltetése. Közlekedési helyzet megteremtése. 	<ul style="list-style-type: none"> képességének fejlesztése. ♦Térbeli tájékozódó képesség fejlesztése. ♦Mennyiségi, alaki, formai, nagyságbeli különbségek megtapasztaltatása. ♦Gondolkodási műveletek gyakorlása, fejlesztése. ♦Színekkel, színárnyalatokkal való megismertetés. ♦Az élő, és élettelen természethez fűződő érzelmi viszony alakítása. ♦Munkára nevelés.

<p style="text-align: center;">KÖRNYEZET – TERMÉSZETVÉDELMEHEZ KAPCSOLÓDÓ CSOPORTSZINTŰ JELES NAPOK</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦Víz napja: <ul style="list-style-type: none"> - vízzel kapcsolatos játékok, kísérletek (tiszta- szennyezett, csap- folyó víz) - a vizek élővilága - a víz szerepe életünkben ♦Föld napja <ul style="list-style-type: none"> - a mi kertünk – virágok ültetése az óvoda udvarán - akadályverseny ♦Madarak és Fák napja <ul style="list-style-type: none"> - az erdő hangjai - a fák jelentősége az életünkben - madárvédelem ♦Állatok napja <ul style="list-style-type: none"> - állatok megfigyelése – lehetőség szerint természetes élőhelyén 	<ul style="list-style-type: none"> ♦Jeles napokhoz kapcsolódó gyűjtőmunka, kiállítás megszervezése. ♦Megfigyelés, kísérletek lehetőségének biztosítása. ♦A környezetvédelem jelentőségének tudatosítása. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦Döntési képesség, helyzetmegoldás gyakorlása. ♦Együttműködés a szülőkkel. ♦Szókincsbővítés. ♦Élmény, és élményszerűség biztosítása. ♦Illem- és udvariassági szabályok megismertetése, és betartása.
--	---	---	--

A külső világ tevékeny megismerését minden korosztály számára témától, helyszíntől, feladattól függően kötött vagy kötetlen, kis- és mikrocsoportos foglalkoztatási formában, udvari megfigyelések, séták, kirándulások alkalmával szervezzük.

Nyelvi kifejezőkészség fejlesztése

A természet változásainak, sokszínű jelenségeinek megnevezésével gazdagítjuk a gyermek szókincsét, nyelvi kifejezőkészségét. Gondolataink pontos megfogalmazásával elősegítjük a környezetismereti, matematikai kifejezések passzív – majd egy részük aktív szókincsé válását.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- *Közvetlen és tágabb környezetében az elsajátított erkölcsi, viselkedési normák szerint cselekszik, betartja a szabályokat.*

- *Megkülönbözteti az évszakokat, ismeri jellemző jegyeit, felfedezi benne a szépet, az értéket.*
- *Képes a környezetében megfigyelt néhány elemi összefüggés felismerésére.*
- *Ismeri környezete jellegzetes növényeit, állatait, azokat élőhelyeik szerint csoportosítani tudja.*
- *Az állatok és növények gondozásáról ismeretei vannak.*
- *Tudja születési helyét, idejét, lakcímét, saját és családtagjai teljes nevét.*
- *Ismeri óvodája nevét.*
- *Ismeri az elemi közlekedési szabályokat és eszközöket.*
- *A tárgyakat meg tudja számlálni legalább nyolcig, össze tudja hasonlítani, és csoportosítani tudja őket mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.*
- *Érthetően beszél, a megismert szavakat, kifejezéseket alkalmazza.*

Eszköztárunk

Csoportszinten:

- ⇒ 3 db nagyító
- ⇒ 1 db növényhatározó
- ⇒ 1 db állathatározó
- ⇒ térképek: város, megye, ország 1-1 db
- ⇒ gyermekekkel közösen készített madáretető
- ⇒ 1 db nagyméretű tükör

Óvodai szinten:

- ⇒ bogárnéző
- ⇒ zsebmikroszkóp
- ⇒ földgömb
- ⇒ televízió
- ⇒ videó lejátszó
- ⇒ DVD lejátszó
- ⇒ mikroszkóp
- ⇒ MINIMAT

9.3. Mese, vers, anyanyelvi nevelés

Alapelvünk:

A gyermekirodalmi alkotások igényes válogatásával segítjük a gyermek esztétikai, erkölcsi érzelmeinek fejlődését, a gyermeki személyiség sokoldalú formálását.

Célunk:

Olyan gyermek nevelése, aki szívesen hallgat mesét, verset, szókinccse választékos. Önkifejező képessége megalapozott.

Feladataink:

- * **Az irodalmi anyag igényes összeállítása, változatos irodalmi élmény nyújtása az életkori sajátosságok figyelembevételével.**
- * **Nyelvi képességek fejlesztése.**

Az irodalmi anyag igényes összeállítása, változatos irodalmi élmény nyújtása az életkori sajátosságok figyelembevételével

A versanyagot többségében a népi mondókák köréből, és a legismertebb költőink gyermeki szemlélethez igazodó, játékos, ritmikus, zenei hatású verseiből állítjuk össze.

A mese, elbeszélés, történet kiválasztásánál arra törekszünk, hogy témája megfeleljen a gyermek érdeklődésének, cselekménye egyenes vonalú, érthető, világos meseszövésszerű, érdeklődést ébren tartó, fordulatokban, ritmikus ismétlődésekben gazdag legyen.

Az érzelmi biztonságot és testi közelség érzését biztosítjuk az ölbéli játékok – höcögtető, lovagoltató, cirógató, simogató mondókák - játszásával. Állandó mesesarok vagy „pihe-puha” kuckó kialakításával biztosítjuk az elvonulás lehetőségét, képeskönyvek nézegetését, a mesehallgatáshoz szükséges nyugodt körülményeket.

Az egyszerű meséktől kezdve fokozatosan juttatjuk el óvodásainkat a csodával, mágikus átváltozásokkal teli, hosszabb, bonyolultabb cselekményű meséig.

A mesék többszöri megismétlésével (heti mese) segítjük a gyermeket az élmények újra átélésében.

Lehetőséget biztosítunk a gyermeknek, az önálló próbálkozásra, az önkifejezésre és az önmegvalósításra.

FOLYAMATISMERTETÉS, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

	ANYAG MENNYISÉG JELLEGZETES TARTALMAK KOROSZTÁLYONKÉNT	ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI
--	---	-------------------------------------

IRODALMI ANYAG	3-4 ÉVES KORBAN	4-5 ÉVES KORBAN	6-7(8) ÉVES KORBAN	SAJÁTOS FELADAT	ÁLTALÁNOS FELADAT
NÉPI MONDÓKÁK	altatók hintáztatók ujjkiszámolók höcöggetők Simogatók (5-6 db)	környezetről, időjárásról, az évszakok megfigyeléséről, természeti jelenségekről, tárgyakról, állatokról (4-5 db)	felelgetős, kiszámolós, tréfás mondókák, kiválasztók, nyelvtörők, közmondások (4-5 db)	♦Csoport- hagyomány: mesehallgatáshoz kapcsolódó szokás kialakítása (gyertyagyújtás, ének, hangszeres motívum, csoportbáb).	♦Tevékenységhez szükséges feltételek megteremtése: - pihe-puha kuckó / mesesarok kialakítása - nyitott polcon verses- és meseskönyvek, bábok, dramatizáláshoz szükséges kellékek. ♦Az irodalmi anyag aktualitáshoz való kapcsolása minden esetben (téma, élmény évszak).
VERSEK	rövid versek állatokról, ritmikus mozdulatokkal kísérve (3-4 db)	kiolvasók, vidám, groteszk, humoros versek témái: évszakváltás természet szépsége (6-7 db)	a gyermek természeti és társadalmi környezetéhez kapcsolódó versek, ünnepek, hagyományok, jeles napok (10-12 db)	♦Annak biztosítása, hogy minden óvodás gyermek megismerkedjen és azt – ha szükséges segítséggel – életkorának megfelelően feldolgozza.	♦A heti mese feltételeinek megteremtése a napirendben.
MESÉK	rögtönzött történetek, láncmesék, állatmesék (10-12 db)	állatmesék, népmesék, klasszikus mesék, verses mesék, párbeszéd történetek (10-15 db)	népköltészet, tündérmesék, tréfás-verses műmesék, elbeszélő történetek, önálló mesebefejezés, önálló mesekitalálás (10-20 db)		♦Átéltést segítő léggör megteremtése. ♦Előadásmód – érdeklődést keltő, érthető, könnyen követhető, élménynyújtó.

DRAMATIZÁLÁS	állatok hangjának, mozgásának utánzása	egy-egy szereplők kiválasztása, felöltözés, és a szerepnek megfelelő viselkedés	hosszabb történetek, saját készítésű díszletek felhasználásával szerepek önálló elosztásával	<ul style="list-style-type: none"> ♦Önálló teremrendezés segítése. ♦Önálló, kreatív gyermeki ötletek megvalósítására való ösztönzés (jelmez-bábkészítés). ♦Csoportbáb bevezetése: részt vesz a csoport életében, nevelési helyzetek megoldásában. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦Alkalmat teremtése arra, hogy a gyerekek eljátsszák, elmondják, elbábozzák kedvenc meséiket, és lehetőség kínálása az általuk kitalált történetek elmondására, eljátszására, vagy ismert cselekmények másfajta befejezésére. ♦Szókincs bővítése, meta-kommunikációs helyzet teremtése (gesztusok, arckifejezések, testtartások...).
BÁBOZÁS	az óvónő bábjátéka, újbáb használata, első bábos próbálkozások	az óvónő bábjátéka, önálló produktumok, együttes tevékenység (síkbábok, kesztyűbábok)	önálló bábozás, saját készítésű bábok, zsákbábok, kesztyűbábok használata, szívesen báboznak kisebbeknek		
KÉRDÉSEKTALÁLÓS	-	időjárásról évszakokról (3-4 db)	önállóan alkotott találos kérdések (3-4 db)	<ul style="list-style-type: none"> ♦A gyermek ösztönzése, hogy önállóan alkotott találos kérdéseket hozzanak létre. 	
ANYANYELVI JÁTÉKOK	játékos hangutánzások, légző-gyakorlatok, helyes artikulációt elősegítő játékok, hallás-beszédhallás fejlesztése	játékos hangutánzások, légző-gyakorlatok, helyes artikulációt elősegítő játékok, hallás-beszédhallás fejlesztése + hang-differenciálás Szókincsbővítő játékok (szinonimakeresés)	játékos hangutánzások, légző-gyakorlatok, helyes artikulációt elősegítő játékok, hallás-beszédhallás fejlesztése + auditív ritmus emlékezet fejlesztésének játékokai: szótagjátékok magánhangzó játékok	<ul style="list-style-type: none"> ♦Az egyéni fejlettséghez igazodó differenciált fejlesztés, különös tekintettel a beszédfejlesztésre szoruló gyermek esetében. 	

Amit nálunk minden gyermek ismer: megtalálható az „Addig is míg nagy leszek – Kedvenceink” című fejezetben.

Nyelvi képességek fejlesztése

Kiinduló pontnak a gyermek egyéni képességeit, nyelvi fejlettségét tekintjük. Biztosítjuk a nap folyamán az anyanyelvi játékok egyéni és mikrocsoportos formában történő megvalósulását. A napirendbe iktatott beszélgető körökkel megteremtjük az egyéni élmények elmondásának és egymás meghallgatásának lehetőségét. Változatos irodalmi élmények nyújtásával elősegítjük a gyermek összefüggő beszédének, kifejezőképességének fejlesztését.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- *Igényli, várja, kéri, szívesen hallgatja a mesét, verset.*
- *Önállóan mond rövidebb-hosszabb verset, rigmust.*
- *Képes önállóan, többnyire szöveghűen előadni rövideb-hosszabb mesét, történetet és azt mozgással megjeleníteni, kifejezni.*
- *A népmese sajátos fordulatai beépülnek passzív szókincsébe.*
- *Gazdag szókincssel, életkorának megfelelő nyelvi kifejezőképességgel rendelkezik.*
- *Kialakul beszédfigyelme.*
- *A metakommunikatív jelzéseket használja, a környezetében élő személyekkel jól kommunikál.*
- *Kialakul könyvszeretete.*

Eszköztárunk

- ⇒ 13 db meséskönyv
- ⇒ 1 db verseskönyv
- ⇒ 28 db báb
- ⇒ dramatizáláshoz szükséges kellékek
- ⇒ lásd még a Játék Eszköztárat
- ⇒ „Addig is míg nagy leszek – Kedvenceink”

9.4. Ének, zene, énekes játék

Alapelvünk:

Hisszük, hogy a gyermek életkorának és adott csoport zenei képességszintjének megfelelő, igényes zenei anyagot Kodály Zoltán és Forrai Katalin által megteremtett hagyományokkal és módszerekkel lehet összeállítani.

Célunk:

Olyan gyermek nevelése, aki szeret énekelni, szívesen hallgat zenét. Változatos zenei élmény alapozza meg zenei ízlését, zenei anyanyelvét.

Feladataink:

- * **Életkornak és az adott csoport zenei képességszintjének megfelelő, igényes zenei anyag összeállítása.**
- * **A fejlesztés tartalma, megvalósulásának elősegítése.**

Életkornak és az adott csoport zenei képességszintjének megfelelő, igényes zenei anyag összeállítása.

A magyar gyermekdalkincs hat hangterjedelmű, egyszerű dalaiból, mondókáiból válogatunk, melyet művészi értékű komponált gyermekdalokkal egészítünk ki.

Zenei anyagunkat évszak köré csoportosítva, jeles napokhoz kapcsolódóan, az adott csoport zenei fejlettségének figyelembe vételével tervezzük.

Az anyagunk összeállításánál az előző évek mondókáit, dalait és énekes játékeit bővítjük a csoport szintjének és egyéni fejlettségnek megfelelően.

A zenehallgatás során az óvónő éneke és hangszeres játékán kívül megismerkednek a számukra is érthető komoly és hangszeres zenével is.

A fejlesztés tartalma, megvalósulásának elősegítése

TART.FEJL.	3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6-7(8) ÉVESEK	CSOPORTBAN DOLGOZÓ FELNŐTTEK FELADATAI	
				SAJÁTOS FELADAT	ÁLTALÁNOS FELADAT

MONDÓKA	6-8 rövid mondóka	4-5 új mondóka	4-5 új mondóka	<ul style="list-style-type: none"> ♦Egyenletes lüktetés érzékeltetése, játékos ismétlődő mozgással, ritmushangszerekkel kísérvé. ♦Mondókák ritmusának megfigyeltetése. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦Megfelelő légkör kialakítása a nyugodt énekléshez. ♦Elegendő hely biztosítása az énekes játékokhoz.
DALOSJÁTÉK	<ul style="list-style-type: none"> ♦ölbeli játék ♦lovagoltató ♦csiklandozó ♦10-12 szómi hangkészletre épülő 4-5 hangból álló 2/4-es énekes játék 	<ul style="list-style-type: none"> ♦10-12 új dúr és hexakord hangkészletű énekes játék ♦csigavonal, hullámvonal, szerepcserére épülő énekes játékok 	<ul style="list-style-type: none"> ♦10-12 új énekes játék ♦3-4 műdal ♦új térformák, esztétikus mozgást igénylő párjátékok ♦fogó játékok 	<ul style="list-style-type: none"> ♦Hangmagasság iránti érzék (magas-mély különbsége). ♦Dinamikai érzék (halk-hangos közötti különbség). ♦Hangszín-hallás, hangokra reagáló készség (zörej-zenei hang / emberi beszéd közötti különbség). ♦Belső hallás fejlesztése (dallam felismerés, dallambújttatás). ♦Visszhangjáték, kérdés-felelet játék. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦Kellő idő biztosítása az énekes játékok „kijátszására”. ♦A játékoság elvének mindenkor szem előtt tartása. ♦A felnőttek ének- és zeneszeretetével mintaadás. ♦Óvónők hangszer-használata.
DAL	<ul style="list-style-type: none"> ♦egyszerű, vidám, utánzó mozgással kísért szerepjáték 	<ul style="list-style-type: none"> ♦olyan dalok, amelyhez a gyermek utánzó mozdulatot, játékot képes kitalálni 	<ul style="list-style-type: none"> ♦az adott évszakhoz és jeles napokhoz kapcsolódó dalok 	<ul style="list-style-type: none"> ♦Természetes, szép éneklés, egyöntetű hangzás kialakítása. ♦Mozgáskultúra,- táncfejlesztés (egyszerű tánclépés, változatos térforma). 	<ul style="list-style-type: none"> ♦A zenei képességeket fejlesztő eszközök elérhetőségének biztosítása.

RITMUS	♦egyenletes lüktetés	♦2/4-es ritmusok	♦2/-es ritmusokban negyed szünet és szinkópa	♦Egyenletes lüktetés érzékeltetése játékos, ismétlődő mozgással, ritmushangszerekkel. ♦Mondókák, dalok ritmusának megfigyeltetése (ritmuskiemelés, ritmusvisszhang). ♦Egyenletes lüktetés és a ritmus összekapcsolása. ♦Tempó változásának érzékeltetése (gyors-lassú közötti különbség). ♦Dallam-ritmusmotívum megéreztetése (motívum hossza).	♦3-4 éves korban különböző térformák, körjátékok kezdeményezése. ♦A szervezett énekes játék fokozatos bevezetése 4-5 éves kortól. ♦A gyermekhang ápolására, fejlesztésére való odafigyelés. ♦A gyermekek érdeklődésének és játékkedvének figyelembe vétele.
---------------	----------------------	------------------	--	---	--

Amit nálunk minden gyermek ismer, megtalálható: az „Addig is míg nagy leszek – Kedvenceink” című fejezetben.

A fejlődés várható kimenete óvodáskor végén

- *4-5 dal eléneklésére képes.*
- *Énekes játékot kezdeményez.*
- *Felismeri és megnevezi 3-4 hangszer hangját és zöreijhangokat.*
- *Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést és a ritmust egymástól.*
- *Az egyenletes lüktetést kifejezi különböző mozdulatokkal, tapssal, ritmushangszerekkel.*
- *Ismeri a zenei fogalom párokat.*
- *Ismeri és alkalmazza az egyszerű táncmozdulatokat, változatos térformákat.*
- *Képes éneket, hangszeres előadást figyelmesen hallgatni.*

Eszköztárunk

Csoportszinten:

- ⇒ 1 db dob
- ⇒ 2 pár cintányér
- ⇒ 1 db xilofon

- ⇒ 2 db triangulum
- ⇒ ritmusbot – csoportonként 10 pár
- ⇒ furulya – óvónőnként 1 db
- ⇒ CD – lejátszó – csoportonként 1 db
- ⇒ Óvónő által készített ritmushangszerek (dobok, csörgők)
- ⇒ „Addig is míg nagy leszek – Kedvenceink”

Óvodai szinten

- ⇒ harangjáték
- ⇒ gitár
- ⇒ metalofon
- ⇒ erősítő
- ⇒ hangfalak
- ⇒ mikrofonok

9.5. Rajzolás, mintázás, kézimunka

Alapelvünk:

Valljuk, hogy óvodánk igényes környezetével megalapozzuk a gyermek esztétikum iránti vonzódását, jó ízlését.

Célunk:

Olyan gyermek nevelése, aki fogékony a szép iránt, kialakul elemi esztétikai alkotóképessége, képi gondolkodása. Tér, forma, színeképzete megalapozódik, önkifejezésére változatos technikákat ismer meg.

Feladataink:

***Élmények biztosításával az alkotó – alakító tevékenység megteremtése, a gyermeket körülvevő világ megismerésének, felfedezésének, újraalkotásának segítése.**

***A gyermek megismertetése az önkifejezés változatos technikáival.**

„Addig is még nagy leszek”

Az alkotó – alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.

TERÜLET	MEGJELENŐ TARTALMAK	CSOPORTBAN DOLGOZÓ FELNŐTTEK FELADATAI	
		SAJÁTOS FELADATOK	ÁLTALÁNOS FELADATOK
PLASZTIKAI ALAKÍTÁS	<ul style="list-style-type: none"> ♦tetszés szerint különféle formák képlékeny, könnyen megmunkálható anyagok gyurkálása, formálgatása és díszítése 	<ul style="list-style-type: none"> ♦Gyakorlással a különböző technikák megismertetése, segítése. ♦Munkafogások megismertetése. ♦Önkéntesség biztosítása. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦A környező világ szépségének megláttatása. ♦A csoport tisztaságának megóvása. ♦Az ábrázoló tevékenység állandó helyének kialakítása. ♦Változatos eszközök elérhetőségének biztosítása a játékidő teljes tartama alatt. ♦Az egyéni fejlettségnek megfelelő tevékenység felkínálása. ♦Kellő idő biztosítása a gyermek kezűgyességének és fantáziájának megfelelően. ♦Kötött és kötetlen szervezési formában lehetőség biztosítása a gyermek saját ötleteinek megvalósítására. ♦Az alkotás örömeinek megéreztetése.
RAJZFEJLŐDÉS KÉPALAKÍTÁS	<ul style="list-style-type: none"> ♦firkálgatás, festés, rajzolgatás a gyermek kedve, érdeklődése szerint, megjelenítése képzetei, emlékképei, élményei, képzelete alapján ♦változatos anyagú, méretű, színű papírokon a vékonyabb-vastagabb vonalak, tagoltabb formák, részformák, színek, színfoltok alkalmazása a festés, rajzolás különféle eszközeivel 	<ul style="list-style-type: none"> ♦Technikák, anyagok, eszközök megismertetése. ♦Érdeklődés felkeltése. ♦A gyermek fejlettségének, érési ütemének ismerete. ♦Önkéntesség biztosítása. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦Kreativitás segítése, buzdítása. ♦A gyermek igényeinek megfelelő segítségadás. ♦Időjáráshoz és jeles napokhoz kapcsolódó kezdeményezések.
KÉZIMUNKA	<ul style="list-style-type: none"> ♦játék, bábozás, dramatizálás, ajándék készítés változatos technikáinak alkalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> ♦Kézűgyesség fejlesztése különböző anyagok segítségével. ♦Változatos technikai kínálat biztosítása. ♦A gyermek érzelmi életének erősítése a jeles napokra való ajándékkészítéssel. 	
ÉPÍTŐ, KONSTRUÁLÓ TEVÉKENYSÉG	<ul style="list-style-type: none"> ♦különböző méretű formák rakosgatása, sorakoztatása, kisebb és nagyobb méretű térbeli alakzatok építése a gyermeki játékban 	<ul style="list-style-type: none"> ♦A tevékenység szabad gyakorlása, szükség esetén segítségadás. 	

A gyermek megismertetése az önkifejezés változatos technikáival.

Óvodánkban a gyermekek három év alatt a következő technikákkal mindenképpen megismerkednek:

- mintázás
- festés
- rajzolás
- tépés
- ragasztás
- vágás
- fonás
- varrás
- üvegfestés
- montázs - képkiegészítés
- viaszkarc készítés
- hajtogatás.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- *A mintázás, rajzolás, kézimunka és festés örömteli tevékenységet jelent a gyermek számára.*
- *A vizuális technikákat ismeri, egyéni érzésének megfelelően alkalmazza.*
- *Ismeri és használja az eszközöket síkban és térben.*
- *Képes élményeit, elképzeléseit változatosan megjeleníteni.*
- *Képi, plasztikai kifejező képességgel rendelkezik.*
- *Képes a szép meglátására a természetben és a tárgyi környezetben egyaránt.*

Eszköztárunk

- ⇒ papír: - különböző színű, nagyságú, vastagságú, felületű
- ⇒ gyurma – 5 doboz
- ⇒ gyurmatábla – 10 db
- ⇒ festék: - tempera – alapszínek
- vízfesték – 12 db-os – 5 készlet

- ⇒ ecset: - különböző vastagságú, szélességű – típusonként 6-6 db
- ⇒ kréta: -eltérő átmérőjű zsírkréta – 6 doboz
- aszfalkréta – 1 doboz
- ⇒ ceruza: - különböző formájú, vastagságú – 3 doboz
- ⇒ olló: 6 db + 1 db balkezes
- ⇒ ragasztó: 6 db
- ⇒ hurkapálca: 20 db
- ⇒ tű: 1 készlet
- ⇒ fonal – hímző, kötő
- ⇒ üveglapok: 10 db

10. „ADDIG IS MÍG NAGY LESZEK – KEDVENCEINK”

Amit nálunk minden gyermek ismer.

	3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6-7(8) ÉVESEK
MESÉK	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Sün Balázs ♦ A csökönyös kiselefánt ♦ Mese a falánk tyúkocskáról ♦ Nagytakarítás a napnál 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Nyakigláb, Csupaháj, Málészáj ♦ A só ♦ A három kívánság ♦ Az aranyos tarajos kiskakas 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Páráska ♦ Hétszínvirág ♦ Kiskelep ♦ Ha én felnőtt volnék
VERSEK	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Csoóri S.: Dióbél bácsi ♦ Nemes N. Á.: Hóésésben ♦ Janicsák I.: Mondóka ♦ Gazdag E.: A bohóc köszöntője 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Ozsváth E.: Szivárvány ♦ Nemes N. Á.: Gesztenyefa levél ♦ Weöres S.: Haragosi ♦ Fésűs É.: Sündisznócska 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Nemes N. Á.: Köszöntő ♦ Szabó L.: A szél meg a nap ♦ József A.: Altató ♦ Gyurcsó I.: Mese

MONDÓKÁK	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Gyerekek, gyerekek... ♦ Poros úton... ♦ Áspis, kerekés... ♦ Hüvelykujjam almafa... 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Ekeke-pekeke... ♦ Hely Gyula... ♦ Egy, kettő, három, négy... ♦ Apacuka... 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Jákobnak volt... ♦ Egy utcába volt egy bolt... ♦ Réce, ruca, vadliba... ♦ Itt a köcsög mi van benne...
DAL	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Hegedül a kisegér... ♦ Csipp-csepp csepereg... ♦ Lassan jár a csigabiga... ♦ Mondok egyet Elemér barátom... 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Mi szél hozott kislejtár... ♦ Szúrós gombóc jár... ♦ Vadász, vadász... ♦ Volt egy kicsi kakasom... 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Som virág, som virág... ♦ Kémény tetején... ♦ Mókus, mókus... ♦ Báránynak...
ÉNEKES JÁTÉKOK	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Én kis kertem... ♦ Fehér lilium szál... ♦ Mackó, mackó forogjal... ♦ Kőketánc, kőketánc... 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Azt mondják, hogy a cipő... ♦ A kállói szőlőben... ♦ A győri Györgynek... ♦ Benn a bárány... 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Erzsébet asszony... ♦ Fehérvári kapitány... ♦ Zöld paradicsom... ♦ Most viszik, most viszik...
ZENEHALLGATÁS	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Hervad már... ♦ Hull a hó, hull a hó... ♦ Árkot ugrott a szúnyog... ♦ Este jó, este jó... 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Egy boszorka van... ♦ Négy vándor... ♦ Május, május... ♦ Este jó, este jó... 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Vivaldi: Négy évszak - részlet ♦ Ugyan édes komámasszony ♦ Erdő, erdő... ♦ Ettem szőlőt...

11. TERVEZÉS

Tervezésünk a gyermekek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségi szintjéhez igazodik. Mindenkor építünk a mérési, megfigyelési eredményekre.

A szocializációs folyamat:

Intezív szakasz: a 3-4 éveseknél szeptember 01-től, december 31-ig tart, az 5-7 (8) éves gyermekeknél szeptember 01-től október 31-ig tart. A gyermekek szocializációs fejlettségének megfigyelése szept. 15-ig megtörténik. 5-6-7 (8) évesek esetében A megfigyelések alapján készítik el a csoportok a szocializációs tervet. Ebben meghatározzuk az időszak feladatait, elvárásait, módszereket és eljárásokat. meghatározzuk az időszak feladatait az egészséges életmód alakítása, érzelmi nevelés szocializáció területén, és az élménynyújtás formáit. Az e területre szóló egyes gyermek fejlesztési feladatai a november 01-

től május 31-ig tartó szocializációs tervben található, amely már csak a hiányos területeket tartalmazza.

A gyermeki tevékenységeket a „Tevékenységi terv” tartalmazza, melyet október 31-ig – a mérési eredményekre építve – készítünk el.

Megjelennek benne a különböző műveltségterületek, az élménynyújtás lehetőségei, a játék, a képességfejlesztés kiemelt feladatai, szocializációs feladatok.

A tervet egy adott téma köré csoportosítjuk, (évszak, jeles nap, ünnep, aktuális témák ...), mely komplexen minden tevékenységet áthat. A tanév folyamán lehetőséget biztosítunk, az aktuálisan megjelenő élmények feldolgozására is – ezekhez aktuálisan készítünk tervet.

A szülőket faliújságon tájékoztatjuk.

A tevékenységi terv megvalósulására 2(-3) hetet biztosítunk, s ezt a „Terv megvalósulása”-ban dokumentáljuk.

A gyerekekről szóló feljegyzéseket a **Megfigyelő lapon** rögzítjük – évente kétszer. Az itt megjelenő rész-képesség hiányokra a **Fejlesztési tervben** dolgozzuk ki a feladatainkat.

A tanév feladatait az **Éves munkaterv** tartalmazza, melynek az ütemezési tervében megtalálhatók a csoportokra, óvodapedagógusra vonatkozó lebontott feladatok, annak felelősei.

A csoportra vonatkozó feladatok és hatáskörök részletes rögzítése, az augusztus végén történő **Munkatársak közötti megbeszélés**en valósul meg.

A felnőtt közösség összehangolt munkáját az igazgatósági pedagógiai program, a helyi nevelési program, a belső szakmai képzések, megbeszélések biztosítják.

12. DOKUMENTÁCIÓ

TERÜLET	FORMÁJA	ELKÉSZÍTÉSÉNEK HATÁRIDEJE
Tanügyigazgatás	Felvételi és mulasztási napló Óvodai szakvélemény	Szept. 15. Folyamatos Márc. 31.
Gyermekcsoportról és gyermekekről szóló adatok	Csoportnapló, mely tartalmazza: ♦Nyitólap ♦Gyermekcsoport adatai ♦Névsorok (alfabetikus névsor és jelek, születés szerint, születésnapok nyilvántartása) ♦Munkatársak közötti megbeszélés jegyzőkönyve	Aug. 31. Szept. 15. Szept. 15. Aug. 31.

	<ul style="list-style-type: none"> ♦Család-óvoda kapcsolattartás formái ♦Szocializációs terv ♦Éves tevékenységi terv ♦Tervezés megvalósulása ♦Megfigyelő lapok ♦Fejlesztési tervek ♦Ellenőrzés dokumentációi ♦Éves munkaterv <p>Mérés-értékelés eredményei /Lsd. 1. sz. melléklet/</p>	<p>Folyamatos Aug. 31. és Okt. 31. Okt. 31. Folyamatos Okt. 31. és Márc. 31. Okt. 31. és Márc. 31. Aktuálisan Szept. 01.</p> <p>Aktuálisan</p>
A tanév általános és kiemelt feladatai	<p>Éves munkaterv</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦Erőforrásaink ♦Feladataink ♦Ellenőrzési terv ♦Munkarend 	Aug. 31.

13. A NEVELÉS IDŐKERETEI

13.1. Napirend

A csoportok életrendjének megszervezésénél maximálisan biztosítjuk a gyermek jogait, figyelembe vesszük állapotát, érdeklődését, szükségleteit, terhelhetőségét. Napirendünket a stabilitás és rugalmasság jellemzi. A stabil pontokat, a rendszerességet az azonos időpontban visszatérő tevékenységek jelentik. Napirendünkben a legtöbb időt a gyermek legfőbb tevékenysége, a játék és a mozgás kapja. A napi gondozási és egyéb teendők – munka, ismeret- és tapasztalatszerzés – a játék folyamatának csupán egy rövid idejű felfüggesztését jelenti.

NAPIRENDI JAVASLAT		
IDŐTARTAM	TEVÉKENYSÉG	J Á T É K - M O Z G Á S Egész nap folyamán biztosított tevékenység
6⁰⁰ - 7⁰⁰	Gyermekek fogadása	
7⁰⁰ - 12⁰⁰	<p>Komplex játéktevékenység:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Szabad játék – szabadon választott egyéb tevékenység ♦ Kezdeményezett játék ♦ Tapasztalat és ismeretszerzés játékos elemekkel - (prevenció, korrekció, tehetséggondozás) ♦ Testápolás és munka jellegű tevékenységek ♦ Folyamatos tízórai ♦ Beszélgető kör ♦ Frissítő torna – udvaron vagy csoportszobában ♦ Játék, mozgás szabadon, séták, megfigyelések 	

12⁰⁰ - 15⁰⁰	<ul style="list-style-type: none">◆ Ebéd◆ Testápolási és munka jellegű tevékenységek◆ Mese, pihenés◆ Folyamatos ébredés	
15⁰⁰ - 18⁰⁰	<ul style="list-style-type: none">◆ Testápolási teendők◆ Uzsonna – folyamatos - részben folyamatos◆ Szabad játék teremben, udvaron◆ Játékban történő fejlesztés	

13. 2. Hetirend

A hetirendben visszatérő stabil - rendszerességet, szokásokat alapozó - tevékenységek, játékból fakadóan, játékosan jelennek meg. Az óvodapedagógusnak lehetősége van a rugalmasságra. A hetirendben, életkortól függően biztosítjuk a mozgás - frissítő torna, lábstatikai gyakorlatok - rendszerességét, szervezett formában. Novembertől folyamatosan vezetjük be a heti két alkalommal történő szervezett mozgást. (A két szervezett tevékenység egyikét kiválthatja egy kirándulás vagy sportnap, évszak szerint rugalmasan kezelve.) A művészeti tevékenységek egyéni- és mikrocsoportos formában, szervezeten és egész nap folyamán a gyermekek rendelkezésére állnak. A külső világ tevékeny megismerését kezdeményezett, szervezett mikro- és csoportos formában, a gyermek érdeklődését, terhelhetőségét figyelembe véve, élményközpontúan tevékenykedtetésre építve, játékosan valósítjuk meg.

A hetirendet befolyásoló tényezők:

- Lehetőségekhez mérten egy évben egyszer szervezünk az 5-6-7(8) éves gyermekek számára a vízhez szoktatást.
- Minden évszakban, minden korosztály számára biztosítjuk - életkor és fejlődési ütem figyelembevételével - az erdei óvoda lehetőségét.
- A gyermek mindennapos érdeklődése, aktuális és váratlan események, programok.

13. 3. Hagyományok, ünnepek

Fontos feladatunk a hagyományok ápolása, értékeink megőrzése, továbbadása. Figyelünk arra, hogy az ünnepek kiemelkedjenek az óvodai élet mindennapjaiból - külsőségeiben és belső tartalmukban egyaránt. A gyermek az ünnep előkészületeiben tevékenyen részt vesz. Az ünnepek érzelmi ráhangolásában, hangulatának átélésében, a csoportban dolgozó felnőttek biztosítják a derűs, vidám légkört (öltözet, mintaadó magatartás).

Óvodánk ünnepei, rendezvényei		
Őszköszöntő	Közös szőlőpréselés, kompótfőzés, savanyúság és paprikás krumpli készítés, mulatság, játszóház a szülőkkel együtt.	
Szivárvány napok	Szülők, társintézmények részére betekintés óvodánk életébe nyíltnapok keretében, „Együtt az egészségért” - játékos, mozgásos délelőtti rajzok, alkotások kiállítása, óvodaköszöntő.	
Adventi előkészületek	Karácsonyi hangulat előkészítése: adventi naptár, koszorú készítése, Luca-búza ültetése, gyertyagyújtás, játszóház, karácsonykor Betlehemezés az iskolások meghívásával.	
Miklós nap (december 6.)	Mikulás ház felállítása, kívánságok lerajzolása, beírása a „Mikuláskönyv”-be, meglepetések, bölcsődécek, leendő óvodások meghívása.	
Farsang	Farsangi játékok, barkácsolások, farsangi jelmezbál, tréfás versek, énekek, mondókák.	
Ovimondóka	Gyermekek verselgetése.	
Húsvét	Tojásdíszítés, ajándékkészítés, locsolóversek, mondókák, süteménykészítés, locsolkodás, játszóház a szülőkkel együtt.	
Családi hét	Anyák napja	Csoportonként dallal, verssel, gyermekek által készített ajándékkal köszöntik édesanyjukat, nagymamájukat.
	Apák napja	

		Mozgásos játékok az édesapákkal.
	Gyermeknap	Délelőtt: közös játék, vetélkedő, délután: a szülőkkel együtt közös játék, szórakoztató műsor.
Évbúcsúztató		A 6-7(8) éves gyermekek búcsúztatása. Közös évbúcsúztató szervezése a családokkal (valamennyi korosztály).
Névnap, születésnap:		Az ünnepelt gyermek felköszöntése, megajándékozása.
Szülők bálja		Vacsora, zene, tánc - közös mulatság a szülőkkel.
Mocorgó		Zenés, mozgásos sportdélután
5próba		Versenyjátékok társóvodákkal

14. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

14. 1. Óvoda - család kapcsolata

IDŐPONT	EGYÜTTMŰKÖDÉS FORMÁI	DOKUMENTÁCIÓ
Szeptember, január, május, június	Szülői értekezlet.	Emlékeztető, jelenléti ív 2 példányban (napló, óvodavezető) folyamatterv.
Október, február, április	Játszóházak.	Éves munkaterv, csoportnapló, folyamatterv.
Évente 3 nap	Nyílt napok. (Szivárvány napok)	Éves munkaterv, csoportnapló, óvoda-család gyűjtőtasak.
Február	Farsang.	Csoportnapló

		folyamatterv.
Május	Anyák napja.	Csoportnapló
Május	Apák napja.	Csoportnapló
Május	Gyermeknap.	Csoportnapló
Május	Év végi kirándulás.	Csoportnapló
Augusztus első két hete	Megelőző családlátogatás.	Csoportnapló, anamnézis.
Folyamatosan	Szülős beszoktatás	Csoportnapló, óvoda-család gyűjtőtasak.
Folyamatosan	Óvodai programokhoz kapcsolódó kiállítások	Csoportnapló
Hetente egyszer igény szerint folyamatosan	Fogadó óra	Csoportnapló, óvoda-család gyűjtőtasak.
Évente 1 alkalommal	Szülők bálja	Éves munkaterv,
Évente 1 alkalommal	Réteg szülői értekezlet.	Éves munkaterv, emlékeztető, folyamatterv.
Évente 2 alkalommal, igény szerinti időpontban	Szülői Fórum	Emlékeztető, jelenléti ív, folyamatterv.
Évente 2 alkalommal	Szülők Szervezetének megbeszélései.	Éves munkaterv, emlékeztető, tagóvoda vezetőnél.

14. 2. Az óvoda kapcsolata külső intézményekkel

INTÉZMÉNYI SZERVEZET	KAPCSOLATTARTÁS FORMÁJA	KAPCSOLATTARTÁS RENDSZERESSÉGE
Tagóvodák	- nyíltnapok, - továbbképzések, - munkaközösségek, - nevelőtestületi értekezletek - vezetői értekezletek	havonta
Polgármesteri Hivatal	- dokumentum ellenőrzések, - információáramlás	alkalomszerűen

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Intézet	- megbeszélések, - továbbképzések, - információáramlás	folyamatosan
Bölcsőde	- nyíltnapok, - bölcsődés gyerekek meghívása az óvodába - színjátzó csoport előadásai - szülői értekezletek, - információáramlás	évente 4 - 5 alkalommal
Iskolák	- nyíltnapok, - rendezvények, - tájékoztatók, - információáramlás	folyamatosan
Contact Módszertani és Gyermekjóléti Szolgálat	- tájékoztatók, - látogatások, - beszélgetések, - információáramlás	szükség szerint
Iskola-egészségügyi Szolgálat	- orvosi vizsgálatok, - védőnői vizsgálatok, - adminisztráció, - információáramlás	havonta
Szolnok Városi Pedagógiai Szakszolgálat	- megbeszélések, - információáramlás	havonta

15. SZOLGÁLTATÁSOK

Óvodánk teljes nyitva tartása alatt óvodapedagógusaink tudásuk legjavát nyújtják minden gyermek számára. Hisszük, hogy az óvodában jól játszó, gazdag tevékenység- és élménykínálatban résztvevő gyermeket kielégíti az óvodai élet, ezért nem szervezünk külön szolgáltatást óvodásainknak.

Ugyanakkor a nevelési filozófiánkkal megegyező, nevelőmunkánkat segítő kezdeményezésekre nyitottak vagyunk, pl. ovi-foci . . .

Napirendbe illeszkedő tevékenységek

- **Ovi- foci** - iskola tornateremben, futballedző által tartott foglalkozás

- **Vizuális tehetséggondozás** – a „Manó szobában” ábrázoló-kézimunka tevékenység szervezése
- **Zenei képességfejlesztés** – a „Torna szobában” népi dalok, dalos játékok tanulása, játszása

Napirenden kívüli tevékenységek

Izgó – Mozgó – az óvoda területén, zenés mozgásos torna délután öt órától

16. NEM KÖTELEZŐ, ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOK

/A Köznevelésről Szóló 1993. évi LXXIX Törvény Módosítása

114.§ (4) bekezdés/

Választható, nem kötelező gyermekeink számára, ugyanakkor az egészséges életmód alakítása, a gyermek személyiség sokoldalú fejlesztése, az élménygazdag óvodai élet érdekében fontosnak tartjuk:

- ☺ *az úszástanulás,*
- ☺ *az erdei óvoda,*
- ☺ *kirándulások,*
- ☺ *színházlátogatás,*
- ☺ *játszóház megvalósulását.*

Ezen lehetőségeket a tanév végén a Szülők Szervezetével egyeztetjük, majd erről és a költségvonzataról a következő tanév elején tájékoztatjuk a szülőket.

A programok finanszírozási lehetőségei:

- ☺ *pályázatok,*
- ☺ *alapítvány,*
- ☺ *önkéntes szülői hozzájárulás,*
- ☺ *szülői természetbeni hozzájárulás.*